

नेपाल नेत्रज्योति संघ

केन्द्रीय सभाको छब्बीसौं अधिवेशन

(२०७६ कार्तिक २२ र २३ गते)

को

प्रतिवेदन

अध्यक्षको मन्तव्य

नेपाल नेत्रज्योति संघको केन्द्रीय सभाको छव्वीसौँ अधिवेशन वि.सं. २०७६ कार्तिक २२ र २३ गते काठमाडौँमा सफलतापूर्वक सम्पन्न हुनुका साथै उक्त अधिवेशनले नेपाल नेत्रज्योति संघको नयाँ नेतृत्वसमेत चयन गरेको छ । यस कार्यसमितिका पदाधिकारी तथा सदस्यज्यूहरूले गर्नु भएका काम कारवाहीहरूलाई अगाडी बढाउने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दै नवनिर्वाचित केन्द्रीय कार्यसमितिका तर्फबाट निवर्तमान अध्यक्ष, पदाधिकारी तथा सदस्यहरूलाई वहाँहरूले आफ्नो कार्यकालमा गर्नु भएका कार्य तथा संघको उद्देश्य परिपूर्ति गर्न पुऱ्याउनु भएको महत्वपूर्ण सहयोगलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

केन्द्रीय सभाको यस छव्वीसौँ अधिवेशनमा संघले आफ्नो विद्यमान संरचनालाई मुलुकको परिवर्तित संघीय ढाँचाअनुकूल तुल्याउँदै संघको विधान २०७५ मा भएको संसोधन तथा परिमार्जनको प्रस्ताव पेश गरेकोमा अधिवेशनले उक्त विधान संसोधन प्रस्तावमाथि रचनात्मक छलफल गरि महत्वपूर्ण सुझावहरूसहित संसोधित विधानलाई पारित गरेको छ । यस अधिवेशनले संघका कार्यक्रमहरूको प्रभावकारिता, गुणस्तरीय तथा सेवाको पहुँचलाई समाजको तल्लो वर्गसम्म पुऱ्याउनुका साथै संघ मातहतका अस्पताल तथा उपचार केन्द्रहरूको सुसञ्चालनका लागि थप प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्ने सन्दर्भमा पनि महत्वपूर्ण मार्गदर्शन गरेको छ ।

संसोधित विधानअनुसार यसै वर्ष प्रदेश र जिल्ला शाखा हुँदै केन्द्र तहको समेत निर्वाचन सम्पन्न भैसकेको छ । विधानको कार्यान्वयनले संघ तथा संघ अन्तर्गत क्रियाशील स्वयंसेवीहरूलाई संघको लक्ष्य र उद्देश्य प्राप्तमा अभू बढी उत्साहका साथ लाग्न उत्प्रेरित गरेको छ भन्ने मैले महसुस गरेको छु ।

संघ एक मुनाफारहित गैरसरकारी संस्था मात्र नभएर सम्पूर्ण नेपालीको आँखा स्वास्थ्य जस्तो अति सम्बेदनशील विषयमा केन्द्रीत एक राष्ट्रिय जिम्मेवारी बोकेको संस्था हो । यस संस्थाको मातहतमा रहेका सम्पूर्ण जिल्ला शाखा, प्रदेश, आँखा अस्पताल तथा उपचार केन्द्रहरूको उत्तरोत्तर उन्नतिको कामना गर्दछु ।

विगतका वर्षहरूमा भैं यस वर्ष पनि संघले छव्वीसौँ अधिवेशनका सम्पूर्ण क्रियाकलापहरूलाई लिपिवद्ध गरी संघमातहतका सम्पूर्ण जिल्ला शाखा एवं सरोकारवालाहरूलाई जानकारी गराउने उद्देश्यले अधिवेशन सम्बन्धी प्रतिवेदन प्रकाशन गरेको छ । यस प्रकाशनबाट सम्बन्धित सबैलाई संघका गतिविधिहरू, प्रगति विवरण, भावी कार्यक्रम तथा कार्यदिशाका बारेमा जानकारी प्राप्त गर्न सहयोग पुग्ने मैले विश्वास लिएको छु ।

अन्त्यमा, यस प्रतिवेदनको प्रकाशनमा सक्रियतापूर्वक योगदान गर्नुहुने सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद ।

प्रा.डा. चेतराज पन्त

अध्यक्ष

महासचिवको मन्तव्य

नेपाल नेत्रज्योति संघको केन्द्रीय सभाको छव्वीसौं अधिवेशन वि.सं. २०७६ कार्तिक २२ र २३ गते काठमाडौंमा सम्पन्न भएको थियो ।

यस अधिवेशनले संघलाई नयाँ नेतृत्व प्रदान गरेको छ । विगत लामो समयदेखि आजसम्म निरन्तर संघलाई मार्गदर्शन र कुशल नेतृत्व प्रदान गर्दै आउनु भएका निवर्तमान अध्यक्ष लगायत उक्त कार्यसमितिका सम्पूर्णपदाधिकारी र सदस्यहरूलाई वहाँहरूले संघको उद्देश्य प्राप्तमा पुऱ्याउनु भएको योगदानका लागि धन्यवाद व्यक्त गर्दछ साथै वहाँहरूबाट यस कार्यसमितिलाई निरन्तर सहयोग र मार्गदर्शनप्राप्त भैरहने अपेक्षा गर्दछ ।

संघका कार्यक्रमहरू निरन्तर विस्तार भैरहेका छन् । कार्यक्रमको विस्तारसँगै संघमा थप चुनौती र जिम्मेवारी पनि थपिएको छ । संघलाई विगत केहीवर्षपहिलेदेखि कानको समेत उपचार सेवा प्रदान गर्ने जिम्मेवारी थपिएको छ । यी दुवै सेवालाई कसरी एकीकृत तथा उपयोगी रूपमा संचालन गर्ने भन्ने चुनौती एकातिर रहेको छ भने अर्कातिर आँखाकै क्षेत्रमा नयाँ नयाँ समस्याहरू थपिदै छन् । बढ्दो जनसंख्याले संघका उपलब्धिहरूलाई फिका पार्ने सम्भावना पनि उत्तिकै छ । यसैले संघले यी चुनौतीहरूलाई सामना गर्दै अगाडी बढनुपर्ने आवश्यकता रहेको छ ।

संघको यस अधिवेशनले सधैं भैं संघका कार्यक्रम तथा गतिविधिहरूलाई स्थानीय तहसम्म प्रचारप्रसार गर्न, स्थानीय तहका, संस्था तथा अन्य सरोकारवालाहरूलाई संघका गतिविधिहरूका बारेमा सुसूचित गर्ने महत्वपूर्ण अवसर पनि प्रदान गरेको छ । यसै अधिवेशनले संघको वार्षिक प्रतिवेदनहरूलाई पारित गर्नुका साथै आगामी वर्षका लागि कार्यक्रम तथा योजनाहरू पनि स्वीकृत गरेको छ । अधिवेशनमा क्षेत्रगत रूपमा प्रदेश, शाखा, अस्पताल तथा उपचार केन्द्रहरूका समस्या र चुनौतीहरूका विषयमा छलफल हुनाका साथै उक्त समस्याहरूको निराकरणका लागि केन्द्रलाई मार्गदर्शन गर्ने कार्यसमेत भएको छ ।

राज्यको आधारभूत स्वास्थ्य सेवा आमजनतासम्म सहज ढङ्गले उपलब्ध गराउने लक्ष्यलाई सघाउ पुऱ्याउन संघले पनि आधारभूत आँखा स्वास्थ्य सेवालाई अधिकाधिक जनतासम्म सहजरूपमा उपलब्ध गराउनु पर्ने आवश्यकता रहेको छ । यस कार्यका लागि संघले केन्द्र, प्रदेश र स्थानीय तहसम्म आफ्नो संरचनालाई विस्तार गर्नु आवश्यक हुन जान्छ । यही आवश्यकता परिपूर्तिका लागि संघले प्रदेश तहमा समेत आफ्नो संरचना निर्माण गरेको छ । यसले प्रदेश सरकारसँग समन्वय र सहकार्य गर्दै सम्बन्धित प्रदेशमा आँखा स्वास्थ्य सेवाको विस्तार र विकासमा ठोस योगदान पुग्न सक्ने हाम्रो विश्वास छ ।

नेपाल नेत्रज्योति संघ देशकै नेतृत्वदायी आँखा स्वास्थ्य संस्था हो । देशका प्रायः सबै क्षेत्रमा संघद्वारा सञ्चालित आँखा अस्पताल तथा उपचार केन्द्रहरू विद्यमान रहेका छन् । यी संस्थाहरूबाट आमनेपाली जनताले सर्वसुलभ रूपमा आँखा स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्दै आएका छन् । आज देश आँखा स्वास्थ्यका क्षेत्रमा आत्मनिर्भर बन्न पुग्नमा संघकै योगदान महत्वपूर्ण रहेको कुरामा कुनै दुई मत छैन ।

संघले हालका वर्षहरूमा शाखाको विस्तार तथा थप उपचार केन्द्रहरूको स्थापना र भएका आँखा अस्पताल तथा उपचार केन्द्रहरूको स्तरोन्नतिमा विशेष जोड दिँदै आएको छ । हाल संघमातहतमा १९ आँखा अस्पताल तथा ९४ आँखा उपचार केन्द्रहरू सञ्चालित रहेका छन् भने उपचार केन्द्रहरूको पनि क्रमशः स्तरोन्नती गर्दै लैजाने संघले नीति लिएको छ । संघले नेपाल सरकार तथा विभिन्न दात्री संस्थाहरूको सहयोगमा घुम्ती शिविरहरूमार्फत पनि दुर्गम तथा पिछडिएका क्षेत्र र वर्गसम्म आँखा स्वास्थ्य सेवाका पहुँच पुऱ्याउँदै आएको छ । संघले आँखाका साथै कानसम्बन्धी प्राथमिक उपचार सेवा पनि प्रारम्भ गरिसकेको छ । संघको अधिल्लो अधिवेशनबाट पारित संसोधित विधानले नै संघलाई आवश्यकताअनुसार कान मात्र नभएर समग्र नाक, कान, घाँटीको सेवासमेत प्रदान गर्न सक्ने कार्यदेश दिएको छ । यसले आगामी दिनमा संघको सेवाको क्षेत्र अझ फराकिलो हुने मैले विश्वास लिएको छु ।

संघले विगतमा भैं यसपटक पनि अधिवेशनका सम्पूर्ण गतिविधिहरूलाई समेटेर यो प्रतिवेदन तयार गरेको छ । यस प्रतिवेदनले संघलाई आफ्ना विगतका नीति, कार्यक्रम तथा गतिविधिहरूको समीक्षा र मूल्याङ्कन गर्न तथा आगामी दिनमा अवलम्बन गर्नुपर्ने नीति तथा कार्यक्रमहरूका बारेमा ठोस मार्गदर्शन गर्ने विश्वास लिएको छु । यस अवसरमा म संघलाई प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा सहयोग गर्ने नेपाल सरकार, स्वदेशी तथा विदेशी संघसंस्था, स्थानीय समाजसेवी, स्वयंसेवीहरू, चिकित्सिक तथा अन्य कर्मचारीहरू सबैप्रति धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

अन्त्यमा, छव्वीसौं अधिवेशनसम्बन्धी यस प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्यमा संलग्न सबैलाई म धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

धन्यवाद ।

भरतबहादुर चन्द
महासचिव

प्रारम्भिक

नेपाल नेत्रज्योति संघको सङ्क्षिप्त परिचय

आजभन्दा चार दशकअघि नेपालमा आँखाका रोगीहरू र दृष्टिविहीनहरूलाई सर्वसुलभ रूपमा आँखा सेवा उपलब्ध गराउने उद्देश्यले बरिष्ठ समाजसेवी श्रद्धेय डा. रामप्रसाद पोखरेलको नेतृत्वमा अन्य समाजसेवी सहयोगीहरूसमेतको प्रयासमा सर्वप्रथम नेपाल आँखा अस्पतालको स्थापना भयो । यसैगरी आँखा उपचार सेवालाई काठमाडौं उपत्यकाबाहिर पनि सर्वसुलभ गराउने हेतुले वि. सं. २०३५ चैत्र १३ गतेका दिन नेपाल नेत्रज्योति संघ नामक एक मुनाफारहित एवम् लोककल्याणकारी गैरसरकारी संस्थाको स्थापना भएको हो ।

उपचारबाट नै निको हुन सक्ने आँखा स्वास्थ्य समस्याका कारणले कुनै पनि नेपालीले दृष्टिविहिन भएर बस्नु नपरोस् भन्ने मान्यता बोकेको नेपाल नेत्रज्योति संघका प्रमुख उद्देश्यहरूमा देशका विभिन्न भागमा आँखा अस्पतालहरू तथा प्राथमिक आँखा उपचार केन्द्रहरू स्थापना गरी संचालन गर्नु, आँखा उपचार सेवालाई समयानुसार उच्चगुणस्तरीय बनाउँदै लैजानु, आँखा स्वास्थ्यसम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान र अनुगमन गरी गुणस्तर नियन्त्रण गर्नु, जनमानसमा आँखा स्वास्थ्यसम्बन्धी चेतना अभिवृद्धि गर्नु, आँखा स्वास्थ्य सेवाका लागि आवश्यक दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्नु आदि रहेका छन् ।

संघले आफ्नो उद्देश्य प्राप्तिका लागि आवश्यक योजना तर्जुमा तथा त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने क्रममा सन् १९८१ मा नेपालमा नै पहिलोपटक अन्धोपनको सर्वेक्षण कार्य सम्पन्न गरेको थियो । उक्त सर्वेक्षणले नेपालमा कुल ०.८४ प्रतिशत जनता दृष्टिविहिन रहेका, १.७ प्रतिशतको एउटा आँखा दृष्टिविहिन रहेको, १.८५ प्रतिशतमा न्यूनदृष्टिको समस्या रहेको, ९२ प्रतिशत दृष्टिविहिनहरू ग्रामीण क्षेत्रका रहेको, पुरुषको तुलनामा महिलामा बढी समस्या रहेको र ८० प्रतिशत अन्धोपन रोकथाम वा उपचारबाट निवारण गर्न सकिने तथ्य उजागर गरेको थियो । उक्त सर्वेक्षणको नतिजाबाट देशमा ७२.१ प्रतिशत अन्धोपन मोतीबिन्दुका कारणले भएको र अन्धोपनका अन्य कारणहरूमा ट्रकोमा, भिटामिन 'ए' को कमि, जलबिन्दु, दृष्टिपर्दाका रोगहरू र आँखाका अन्य संक्रमणहरू रहेको तथ्य पनि प्रकाशमा आएको थियो ।

सर्वेक्षणपश्चात संघले एक गुरुयोजनासमेत तयार पारी चरणबद्ध रूपमा देशका विभिन्न भागहरूमा आँखा अस्पतालहरू र प्राथमिक आँखा उपचार केन्द्रहरूको स्थापनामार्फत र दुर्गम क्षेत्रहरूमा आँखा शिविरहरूमार्फत् आँखा उपचारसेवा पुऱ्याउने कार्य गर्दै आएको छ । यसैको परिणामस्वरूप सन् २०११ को RAAB सर्वेक्षणको प्रतिवेदनअनुसार नेपालमा अन्धोपनको स्थिति ०.३५ प्रतिशतमा झर्न पुगेको छ ।

हाल संघअन्तर्गत सञ्चालित १९ वटा आँखा अस्पतालहरू र ९४ वटा आँखा उपचारकेन्द्रहरू मार्फत् वर्षेनी ३३ लाखभन्दा बढी नेत्र रोगीहरूलाई बहिरङ्ग सेवा र करिब पौने ३ लाख नेत्र रोगीहरूलाई मोतीबिन्दुलगायतका विभिन्न रोगहरूको शल्यक्रिया सेवा प्रदान हुँदै आएको छ । दुर्गम तथा विकट क्षेत्रमा वर्षेनी आँखा शिविरहरू सञ्चालन गरी आँखा उपचार सेवा पुऱ्याउने कार्य पनि नियमित रूपमा हुँदै आएको छ । यस कार्यमा संघलाई नेपाल सरकार, भारत सरकार लगायत विभिन्न स्वदेशी तथा विदेशी संघसंस्थाहरू तथा व्यक्तिहरूबाट सहयोग प्राप्त हुँदै आएको छ ।

यसै गरी संघले आँखा स्वास्थ्यसम्बन्धी जनशक्ति उत्पादन, आँखा स्वास्थ्यको अध्ययन तथा अनुसन्धान, तालिम, विशेषज्ञ आदानप्रदान, अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन, गोष्ठी तथा सेमिनारमा नेपालको प्रभावकारी सहभागिता जस्ता विविध गतिविधिहरू गर्दै आएको छ । संघका कार्य तथा सेवाको अन्तर्राष्ट्रिय जगतबाट उच्च प्रशंसा समेत हुँदै आएको छ ।

आगामी दिनमा संघले आफूलाई अझ सशक्त र प्रभावकारी रूपले अगाडि बढाउने छ भने यस कार्यमा संघको वर्तमान कार्यसमिति अझ प्रतिवद्धताका साथ जुटने छ ।

संघले समुदाय, सरकार तथा दात्री निकायहरूसँग सुमधुर सम्बन्ध र समन्वय स्थापित गर्दै स्थानीय/राष्ट्रिय आवश्यकताका साथै विश्व स्वास्थ्य संगठनले निर्धारण गरेको **Globe Action Plan** र “सबैका लागि दृष्टि” को लक्ष्य हासिल गर्न पूर्ण क्षमताका साथ कार्य गर्दै आएको छ । उपचारद्वारा निवारण गर्न सम्भव आँखाका रोगहरूका कारण कुनै पनि नेपाली अन्धोपनबाट पीडित हुनु नपरोस तथा उपचार सेवाको अभावमा सानातिना कारणले नै दृष्टिविहिन हुने स्थिति नआओस भन्ने मूल लक्ष्यका साथ अगाडी बढिरहेको संघ निःसन्देह नेपालमा आँखा स्वास्थ्य क्षेत्रमा नेतृत्वदायी भूमिका खेल्न सफल भएको छ ।

नेपाल नेत्रज्योति संघ आफ्नो कुशल र सक्षम नेतृत्व, समाजसेवीहरू तथा आफ्ना कर्मचारीहरूको अथक प्रयास र दाताहरूको सहयोगबाट नै वर्तमान अवस्थासम्म आइपुगेको र भविष्यमा पनि सबैको सहयोगबाट संघले चुनौतीहरूलाई पार गर्दै अझ बढी सफलता प्राप्त गर्ने विश्वास लिएको छ ।

नेपाल नेत्रज्योति संघका संस्थापक सदस्यहरू

क्र.सं. सदस्यको नाम

१. स्व.सहायक रथि रविशमशेर ज.व.रा
२. प्रा. डा. रामप्रसाद पोखरेल
३. स्व. कमलमणि दीक्षित
४. श्री राजकृष्ण श्रेष्ठ
५. स्व. वनवारीलाल मित्तल
६. स्व. तोलाराम दुगड
७. स्व. बद्रिविक्रम थापा
८. स्व. अनङ्गमान शेरचन
९. स्व. मणिहर्ष ज्योति

नेपाल नेत्रज्योति संघ
संरक्षक, निवर्तमान अध्यक्ष लगायत
केन्द्रीय कार्यसमितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरू
(२०७६-२०७८)

प्रा.डा. श्री रामप्रसाद पोखेल	संरक्षक
-------------------------------	---------

प्रा.डा. श्री तीर्थप्रसाद मिश्र	निवर्तमान अध्यक्ष
---------------------------------	-------------------

क्र.सं	नाम	पद
१	प्रा.डा.चेतराज पन्त	अध्यक्ष
२	श्री श्यामकुमार पोखरेल	वरिष्ठ उपाध्यक्ष
३	श्री चक्रबहादुर सिंह	उपाध्यक्ष
४	श्री सागरप्रताप राणा	उपाध्यक्ष
५	श्री रविन्द्रलाल चौधरी	उपाध्यक्ष
६	प्रा.डा. दिलबहादुर क्षेत्री	उपाध्यक्ष
७	श्री श्यामसुन्दर उदास	उपाध्यक्ष
८	श्री ऋषिराम पौडेल	उपाध्यक्ष
९	श्री तिलकबहादुर मल्ल	उपाध्यक्ष
१०	श्री भरतबहादुर चन्द	महासचिव
११	श्री द्रोणप्रसाद गुरागाँई	कोषाध्यक्ष
१२	श्री हरिप्रसाद शर्मा	सचिव
१३	श्री विष्णुदत्त जोशी	सहकोषाध्यक्ष
१४	प्रा.डा. घनश्याम भट्टराई	प्रवक्ता
१५	श्रीमती मञ्जु कंडेल	सदस्य
१६	श्री चिजकुमार मास्के	सदस्य
१७	श्रीमती भगवती शर्मा	सदस्य
१८	डा. गोपालप्रसाद पोखरेल	सदस्य
१९	श्री कृष्णकुमार गिरी	सदस्य
२०	श्री धनबहादुर बस्नेत	सदस्य
२१	श्री भागवत राउत	सदस्य
२२	डा. नन्दश्रेष्ठ	सदस्य
२३	श्री पद्मनारायण चौधरी	मनोनित सदस्य
२४	श्री युद्धध्वज सापकोटा	मनोनित सदस्य
२५	श्री अस्मिका राई	मनोनित सदस्य

नेपाल नेत्रज्योति संघअन्तर्गत क्रियाशील जिल्ला शाखाहरू

प्रदेश नं. १	
क्र.सं.	जिल्ला
१	ताप्लेजुङ
२	इलाम
३	मोरङ
४	धनकुटा
५	भोजपुर
६	सङ्खुवासभा
७	खोटाङ
८	उदयपुर

प्रदेश नं. २	
क्र.सं.	जिल्ला
१	सिरहा
२	सर्लाही
३	महोत्तरी
४	रौतहट
५	पर्सा

प्रदेश नं. ३ बागमती	
क्र.सं.	जिल्ला
१	चितवन
२	काठमाडौँ
३	धादिङ

प्रदेश नं. ४ गण्डकी प्रदेश	
क्र.सं.	जिल्ला
१	गोरखा
२	कास्की
३	वाग्लुङ
४	नवलपुर
५	म्याग्दी

प्रदेश नं. ५	
क्र.सं.	जिल्ला
१	नवलपरासी
२	रूपन्देही
३	कपिलवस्तु
४	गुल्मी
५	पाल्पा
६	अर्घाखाँची
७	प्यूठान
८	दाङ
९	बाँके

१०	वर्दिया
----	---------

प्रदेश नं. ६ कर्णाली प्रदेश	
क्र.सं.	जिल्ला
१	जुम्ला
२	कालिकोट
३	हुम्ला
४	रूकुम पश्चिम
५	मुगु

प्रदेश नं. ७ सुदूरपश्चिम प्रदेश	
क्र.सं.	जिल्ला
१	कैलाली
२	कञ्चनपुर
३	बैतडी
४	डोटी
५	अछाम
६	डडेलधुरा (तदर्थ समिति)

संघअन्तर्गत सञ्चालित अध्ययन संस्थानहरु

क्र.सं.	अध्ययनसंस्थान
१.	श्री पूर्वाञ्चल क्षेत्रिय आँखा उपचार कार्यक्रम, ।
२.	श्री लुम्बिनी नेत्रविज्ञान अध्ययन संस्थान (LED), भैरहवा ।
३.	श्री हिरालाल सन्तुदेवी प्रधान नेत्रविज्ञान अध्ययन संस्थान, भरतपुर ।

संघअन्तर्गत सञ्चालित आँखा अस्पतालहरु

क्र.सं.	अस्पतालको नाम
१	श्री सगरमाथा चौधरी आँखा अस्पताल, लहान, सिरहा
२	श्री गौर आँखा अस्पताल, गौर, रौतहट
३	श्री आर.एम. केडिया आँखा अस्पताल, वीरगंज, पर्सा
४	श्री भरतपुर आँखा अस्पताल, भरतपुर, चितवन
५	श्री हिमालय आँखा अस्पताल, पोखरा, कास्की
६	श्री गेटा आँखा अस्पताल, गेटा, धनगढी
७	श्री राप्ती आँखा अस्पताल, तुल्सीपुर, दाङ
८	श्री फत्तेवाल आँखा अस्पताल, नेपालगंज, बाँके
९	श्री रण-अम्बिका शाह आँखा अस्पताल, भैरहवा, रुपन्देही
१०	श्री पाल्पा लायन्स लाकौल आँखा अस्पताल, तानसेन, पाल्पा
११	डा. विनोद निता कण्डेल आँखा अस्पताल, परासी, नवलपरासी
१२	श्री विराटनगर आँखा अस्पताल, विराटनगर, मोरङ
१३	श्री बृटवल लायन्स आँखा अस्पताल, बृटवल, रुपन्देही
१४	श्री छन्द (कालेबाबु) नारायणी आँखा अस्पताल, बहादुरगंज, कपिलवस्तु
१५	डा. रामप्रसाद पोखेल आँखा अस्पताल, धनकुटा

१६	श्री महेन्द्रनगर आँखा अस्पताल, महेन्द्रनगर, कञ्चनपुर
१७	श्री लमही आँखा अस्पताल, लमही, दाङ
१८	श्री कीर्तिपुर आँखा अस्पताल तथा अध्ययन संस्थान, कीर्तिपुर, काठमाडौं
१९	श्री ठोरी आँखा अस्पताल, ठोरी, पर्सा

संघअन्तर्गत सञ्चालित आँखा उपचार केन्द्रहरू

कल क्र.सं.	नाम	बेस अस्पताल
१	आँखा उपचार केन्द्र, धनगढी	गेटा आँखा अस्पताल धनगढी
२	आँखा उपचार केन्द्र, टिकापुर	
३	आँखा उपचार केन्द्र, पाटन बैतडी	
४	आँखा उपचार केन्द्र, गोठालापानी बैतडी	
५	आँखा उपचार केन्द्र, डडेलधुरा	
६	आँखा उपचार केन्द्र, दार्चुला	
७	आँखा उपचार केन्द्र, डोटी	
८	आँखा उपचार केन्द्र, आछाम	
९	आँखा उपचार केन्द्र, बझाङ	
१०	आँखा उपचार केन्द्र, बाजुरा	
११	आँखा उपचार केन्द्र, बेलौरी	
१२	आँखा उपचार केन्द्र, भजनी	
१३	आँखा उपचार केन्द्र, श्रीनगर, सल्यान	राप्ति आँखा अस्पताल दाङ
१४	आँखा उपचार केन्द्र, घोराही	
१५	आँखा उपचार केन्द्र, सुलिचौर, रोल्पा	
१६	आँखा उपचार केन्द्र, सल्ले रुकुम, पश्चिम	
१७	आँखा उपचार केन्द्र, लाम्पाटा, रुकुम पूर्व	
१८	आँखा उपचार केन्द्र, बांसगढी, बर्दिया	फत्तेबाल आँखा अस्पताल नेपालगंज
१९	आँखा उपचार केन्द्र, मेहलकूना, सुर्खेत	
२०	आँखा उपचार केन्द्र, दुल्लू, दैलेख	
२१	आँखा उपचार केन्द्र, गल्मी	लल्लिबनी नेत्र विज्ञान अध्ययन संस्थान भैरहवा
२२	आँखा उपचार केन्द्र, अर्घाखाँची	
२३	आँखा उपचार केन्द्र, प्यथान	
२४	आँखा उपचार केन्द्र, तौलिहवा, कपिलवस्तु	
२५	आँखा उपचार केन्द्र, वामी टक्सार, गूल्मी	
२६	आँखा उपचार केन्द्र, ठाँडा, अर्घाखाँची	
२७	आँखा उपचार केन्द्र, शान्तीपुर, गूल्मी	
२८	आँखा उपचार केन्द्र, कृष्णनगर, कपिलवस्तु	
२९	आँखा उपचार केन्द्र, रोङ्नीहवा	

३०	आखा उपचार केन्द्र, बाणगंगा कपिलवस्तु	
३१	आखा उपचार केन्द्र, रामपुर	पाल्पा लायन्स लाकौल आखा अस्पताल, पाल्पा
३२	आखा उपचार केन्द्र, रानीनगर, त्रिवेणी	डा. बिनोद नीता कंडेल आखा अस्पताल, परासी
३३	आखा उपचार केन्द्र, गोरखा, गोरखाबजार	हिमालय आखा अस्पताल, पोखरा
३४	आखा उपचार केन्द्र, गोरखा, पालुङ.टार	
३५	आखा उपचार केन्द्र, बाग्लुङ	
३६	आखा उपचार केन्द्र, हम्ला	
३७	आखा उपचार केन्द्र, जम्ला	
३८	आखा उपचार केन्द्र, कालिकोट	
३९	आखा उपचार केन्द्र, गमगढी, मण्डु	
४०	आखा उपचार केन्द्र, म्याग्दी	
४१	आखा उपचार केन्द्र, स्याङ्जा	
४२	आखा उपचार केन्द्र, पर्वत	
४३	आखा उपचार केन्द्र, तनहुँ	
४४	आखा उपचार केन्द्र, लमजुङ	
४५	आखा उपचार केन्द्र, पर्सा बजार	भरतपुर आखा अस्पताल, भरतपुर
४६	आखा उपचार केन्द्र, कावासोती	
४७	आखा उपचार केन्द्र, रत्ननगर	
४८	आखा उपचार केन्द्र, चनौली	
४९	आखा उपचार केन्द्र, सिमरौनगढ	
५०	आखा उपचार केन्द्र, सौराहा	
५१	आखा उपचार केन्द्र, सल्यानटार	
५२	आखा उपचार केन्द्र, माडी	आर एम केडिया आखा अस्पताल, वीरगंज
५३	चिजकूमार विष्णुकूमारी बहिरभ सेवा, भरतपुर हाइट	
५४	आखा उपचार केन्द्र, निजगढ	
५५	आखा उपचार केन्द्र, कलैया	
५६	आखा उपचार केन्द्र, भिष्वा	गौर आखा अस्पताल, गौर
५७	आखा उपचार केन्द्र, वीरगंज	
५८	आखा उपचार केन्द्र, चन्द्रनिगाहापुर	
५९	आखा उपचार केन्द्र, बरहथवा	
६०	आखा उपचार केन्द्र, सरमजवा बंकूल हरिऔन	सगरमाथा चौधरी आखा अस्पताल,
६१	आखा उपचार केन्द्र, मलंगवा	
६२	आखा उपचार केन्द्र, मिर्चैया	
६३	आखा उपचार केन्द्र, सिरहा	

६४	आखा उपचार केन्द्र, राजविराज	लहान
६५	आखा उपचार केन्द्र, गाईघाट, उदयपुर	
६६	आखा उपचार केन्द्र, दिक्तेल	
६७	आखा उपचार केन्द्र, हलेसी	
६८	आखा उपचार केन्द्र, कटारी, उदयपुर	
६९	आखा उपचार केन्द्र, जलेश्वर	
७०	आखा उपचार केन्द्र, बर्दिवास	
७१	आखा तथा कान उपचार केन्द्र, खाल्टे	
७२	आखा उपचार केन्द्र, कञ्चनपुर, सप्तरी	
७३	आखा उपचार केन्द्र, टक्सार, भोजपुर	बिराटनगर आखा अस्पताल, बिराटनगर
७४	आखा उपचार केन्द्र, तेह्रथुम	
७५	आखा उपचार केन्द्र, रंगेली	
७६	आखा उपचार केन्द्र, इनरुवा	
७७	आखा उपचार केन्द्र, इलाम	
७८	आखा उपचार केन्द्र, फिक्कल	
७९	आखा उपचार केन्द्र, उर्लावारी	
८०	आखा उपचार केन्द्र, घोडेटार, लेटाङ	
८१	आखा उपचार केन्द्र, दूहवी	
८२	आखा तथा कान उपचार केन्द्र, सालवारी, झापा	
८३	आखा उपचार केन्द्र, मिक्लाजुङ, पाँचथर	डा. रामप्रसाद पोखरेल आखा अस्पताल, धनकुटा
८४	आखा उपचार केन्द्र, इटहरी	
८५	आखा उपचार केन्द्र, दक्षिणकाली	कीर्तिपुर आखा अस्पताल, कीर्तिपुर
८६	आखा उपचार केन्द्र, लूभू	
८७	आखा उपचार केन्द्र, चन्द्रागिरी	
८८	आखा उपचार केन्द्र, सांखु	
८९	आखा उपचार केन्द्र, फुड.लिड.,ताप्लेजुम	सेवा फाउण्डेशन
९०	आखा उपचार केन्द्र, खांदवारी, संखुवासभा	
९१	आखा उपचार केन्द्र, चैनपुर, संखुवासभा	
९२	आखा उपचार केन्द्र, नुम, संखुवासभा	
९३	आखा उपचार केन्द्र, हरिऔन	बाल पोषण योजना
९४	आखा उपचार केन्द्र, सानोश्री बर्दिया	ने.ने.ज्यो.सं.प्रदेश ५

अधिवेशनको उद्घाटन समारोह विवरण

केन्द्रीय सभाको छब्बीसौँ अधिवेशनको कार्यसूची

२०७६ साल कार्तिक २२ गते

- बिहान: ७:३० बजेदेखि ०८:४५ बजेसम्म - चिया नास्ता ।
- बिहान ९:०० बजेदेखि ११:०० बजेसम्म- उद्घाटन समारोह ।
- बिहान: ११:०० बजेदेखि १२:३० बजेसम्म - नाम दर्ता र दिवा भोजन ।

पहिलो बन्दसत्र - दिउँसो: १२:३० बजेदेखि २:३० बजेसम्म (बन्द सत्र सुरु)

- सभापति: प्रा.डा. चेत राज पन्त
- उपसभापति: श्री श्यामसुन्दर उदास

छलफलका विषयहरू-

१. अधिवेशनको कार्यसूची प्रस्तुतिकरण ।
  २. छब्बीसौँ अधिवेशनद्वारा पारित गरिने प्रस्तावहरूका लागि केन्द्रीय अध्यक्षद्वारा गठित प्रस्ताव मस्यौदा समितिको घोषणा ।
  ३. पच्चीसौँ अधिवेशनद्वारा पारित प्रस्तावहरूको प्रगति विवरण प्रस्तुतिकरण-सचिवबाट।
  ४. महासचिवबाट वार्षिक प्रतिवेदन र आगामी वर्षको कार्यक्रम प्रस्तुति ।
  ४. कोषाध्यक्षबाट आ.व. २०७६/०७७ को कार्यक्रम तथा अनुमानित आय-व्यय विवरण (बजेट) तथा प्रस्तुति ।
  ५. कोषाध्यक्षबाट आ.व. २०७५/०७६ को लेखापरीक्षण प्रतिवेदन प्रस्तुति ।
  ६. आ.व. २०७६/०७७ को लागि लेखापरीक्षकको नियुक्ति र पारिश्रमिक निर्धारण ।
- माथि प्रस्तुत भएका विषयमा छलफल गरी कार्यक्रम र बजेट स्वीकृत गर्ने ।

दोस्रो सत्र : अपरान्ह ०२:३० बजेदेखि ५:०० बजेसम्म

- सभापति: श्री चक्र बहादुर सिंह
- उपसभापति: श्री भरतपुरी

छलफलका विषयहरू

- (क) संघको विधान संसोधन प्रस्ताव प्रस्तुतिकरण/छलफल तथा निर्णय ।

२०७६ कार्तिक २३ गते (दोस्रो दिन)

तेस्रो सत्र: विहान ७:०० बजेदेखि ८:०० बजेसम्म

- सभापति: श्रीमती मंजु कंडेल
- उपसभापति: श्री राजकुमार राजभण्डारी

छलफलका विषयहरू-

१. प्रादेशिक आधारमा समूह विभाजन, समूहको छलफल तथा निष्कर्ष प्रस्तुतिकरण ।
२. मस्यौदा समितिको प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्ने तथा छलफलपछि पारित गर्ने ।

समापन सत्र: विहान ११:०० बजेदेखि १:०० बजेसम्म ।

- सभापति: डा. श्री दिलबहादुर क्षेत्री
- उपसभापति: श्री इन्द्र फूयाँल

छलफलका विषयहरू-

१. केन्द्रीय अध्यक्षबाट माइन्चूट तथा पारित प्रस्तावहरूमा हस्ताक्षर गर्ने दुई जना सभासदहरूको नाम प्रस्तुत गर्ने ।
२. सभासदहरूको तर्फबाट अभिव्यक्ति ।
२. धन्यवाद ज्ञापन ।
३. दिवङ्गत संघका सदस्यहरूप्रति श्रद्धाञ्जली ।

नेपाल नेत्रज्योति संघको निर्वाचन कार्यक्रम (निर्वाचन अधिकृतले तोके बमोजिम) ।

(दिउँसो १:०० बजेदेखि २:०० बजेसम्म (दिवाभोजन)

अधिवेशनउद्घाटन कार्यक्रमसम्बन्धी विवरण

१. आसन व्यवस्थापन

१.	सभापति	अध्यक्ष, नेपाल नेत्रज्योति संघ
२.	प्रमुख अतिथि	माननीय डा. सुरेन्द्रकुमार यादव, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या राज्यमन्त्रीज्यू स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, रामशाहपथ
३.	विशिष्ट अतिथिहरु	प्रा.डा.देवनारायण शाह, उपकूलपति चिकित्सा विज्ञान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान, काठमाडौं । प्रा. डा. आनन्द शर्मा, प्रमुख, आँखा विभाग, बी. पी. कोइराला लायन्स नेत्र अध्ययन केन्द्र, त्रि.वि. महाराजगंज ।
४.	आमन्त्रित अतिथिहरु	विभिन्न संघसंस्थाका प्रतिनिधिहरु दात्री निकायका प्रतिनिधिहरु
५.	आयोजक	संघका केन्द्रीय कार्यसमितिका पदाधिकारीहरु/सदस्यहरु

२. अधिवेशनको औपचारिक प्रारम्भ

- नेपाल नेत्रज्योति संघको केन्द्रीय सभाको छव्विसौं अधिवेशन वि.सं. २०७६ कार्तिक २२ र २३ गते काठमाडौंमा सम्पन्न भएको थियो ।
- संघका केन्द्रीय अध्यक्षको सभापतित्वमा सम्पन्न उक्त अधिवेशनको प्रमुख अतिथिस्वास्थ्य तथा जनसंख्या राज्यमन्त्री डा. सुरेन्द्रकुमार यादवज्यूबाट पानसमा बत्ती बालेर उद्घाटन गर्नुभएको थियो ।
- कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि तथा विशिष्ट अतिथिहरुलाई संघका केन्द्रीय अध्यक्षले पश्मनाको खादा लगाई स्वागत गर्नुभएको थियो ।
- कार्यक्रमको आरम्भ सामूहिक राष्ट्रिय गानबाट भएको थियो ।
- अधिवेशन उद्घाटन कार्यक्रममासंघका महासचिवलेस्वागत मन्तव्य व्यक्त गर्नुभएको थियो ।

३. शुभकामना मन्तव्य

उद्घाटन कार्यक्रममा विभिन्न व्यक्तित्वहरुले संघले आँखा स्वास्थ्य सेवाका क्षेत्रमा पुर्‍याएको योगदानको चर्चा गर्नुहुँदै संघको केन्द्रीय अधिवेशनको सफलताको शुभकामना दिनुभएको थियो ।

४. सम्मान, पुरस्कार तथा पदक प्रदान

- कार्यक्रममा संघका सचिवश्री भरतबहादुर चन्दले यस वर्ष नेत्रज्योति संघद्वारा सम्मानित तथा पुरस्कृत हुनुहुने कर्मचारीहरुको नाम घोषणा गर्नुभयो । सम्मानित तथा पुरस्कृत व्यक्तित्वहरुलाई प्रमुख अतिथिबाट सम्मानपत्र तथा पुरस्कार प्रदान गरिएको थियो ।

सम्मान तथा पुरस्कार प्राप्त गर्ने व्यक्तिहरू तथा सम्मान तथा पुरस्कारको किसिम

(क) नेत्रज्योति डा. निकोल ग्रासेट सम्मान पुरस्कार

क्र.सं.	पुरस्कृत व्यक्तित्व	योगदानको क्षेत्र	सम्मान/पुरस्कार
१.	डा.सुरेशराज पन्त नेत्रविशेषज्ञ, गेटा आँखा अस्पताल, गेटा, धनगढी ।	आँखा स्वास्थ्य उपचार सेवामा पुन्याएको उल्लेखनीय योगदानका लागि	सम्मानपत्र र रु. ६६,६६६।६७

(ख) नेत्रज्योति सम्मान पुरस्कार

क्र.सं.	पुरस्कृत व्यक्तित्व	योगदानको क्षेत्र	सम्मान/पुरस्कार
१.	श्री बामदेव सुवेदी, लेखा अधिकृत, हिमालय आँखा अस्पताल, पोखरा	लामो समयदेखि उक्त अस्पतालमा आवद्ध रहि उत्कृष्ट सेवा प्रदान गरेवापत	सम्मानपत्र र रु. ३३,३३३।३४
२.	श्री सागर घिमिरे, नेत्र अधिकृत इन्चार्ज, अर्घाखाँची आँखा उपचार केन्द्र, अर्घाखाँची	लामो समयदेखि उक्त शाखामा आवद्ध रहि उत्कृष्ट सेवा प्रदान गरेवापत	सम्मानपत्र र रु. ३३,३३३।३४

५. प्रमुख अतिथिबाट मन्तव्य-

प्रमुख अतिथिस्वास्थ्य तथा जनसंख्या राज्यमन्त्री, माननीय डा. सुरेन्द्रकुमार यादवले आफ्नो उद्घाटन मन्तव्य दिनुहुँदै संघजस्तो सामाजिक संस्थाको कार्यक्रममा सहभागी भई संघका गतिविधिवारे जान्ने अवसर पाउनु आफ्ना लागि महत्वपूर्ण रहेको उल्लेख गर्नुहुँदै संघको उत्तरोत्तर प्रगतिको कामना गर्नुभएको थियो । प्रमुख अतिथिले संघले आँखा स्वास्थ्यका क्षेत्रमा पुन्याउँदै आएको योगदान अतुलनीय रहेको र आमनेपालीले सहजै आँखा उपचार पाउन सकेको चर्चा समेत गर्नुभएको थियो ।

६. कार्यक्रमका सभापति एवं केन्द्रीय अध्यक्षले समापन मन्तव्यसहित उद्घाटन सत्रको अन्त्यको घोषणा गर्नुभएको थियो ।

बन्दसत्र सम्बन्धी गतिविधिहरू

अधिवेशनकोबन्दसत्रसम्बन्धी गतिविधिहरू

वि.सं. २०७६ कार्तिक २२ गते

प्रथम बन्दसत्र

सभापति- प्रा. डा.चेतराज पन्त (केन्द्रीय उपाध्यक्ष)

उपसभापति- श्री श्यामसुन्दर उदास (सभापति, नेपाल नेत्रज्योति संघ, प्रदेश कार्यसमिति, पदेश नं. १)

प्रमुख अतिथि: केन्द्रीय अध्यक्ष

- बन्दसत्रको प्रारम्भमा सभामा गणपूरक संख्या पुगेको जानकारी दिइएको थियो । (उपस्थित सभासदहरूको नामावली परिशिष्ट-१ मा दिइएको छ ।)
- सत्रका सभापतिबाट पेश गरिएको संघको केन्द्रीय सभाको २६ औँ अधिवेशनका लागि तयार पारिएको कार्यसूचीलाई पारित गरिएको थियो ।
- प्रस्ताव मस्यौदा तयार गरी सभामा पेश गर्न केन्द्रीय अध्यक्षबाट देहायका सभासदहरू रहनुभएको एक प्रस्ताव मस्यौदा समितिको गठन गरिएको जानकारी गराइएको थियो ।

प्रस्ताव मस्यौदा समिति देहायबमोजिम रहेको थियो;

१. संयोजक : श्री भरतबहादुर चन्द
२. सदस्य : प्रा.डा. घनश्याम भट्टराई
३. सदस्य : श्री इन्द्र कसजु
४. सदस्य : श्री दिपक मिश्र
५. सदस्य : श्री कृष्णराज धरेल
६. सदस्य : श्री कैलाशभक्त प्रधानाड.ग
७. सदस्य : श्री नेत्रमणि लामिछाने
८. सदस्य : डा. नन्द श्रेष्ठ
९. सदस्य:: श्री नरबहादुर रोकाया
१०. सदस्य: श्री युद्धध्वज सापकोटा
११. सदस्य : श्री भुपेन्द्र थापा
१२. सदस्य : श्री हरिदेवी चौधरी
१३. सदस्य : डा. शान्ति श्रेष्ठ
१४. सदस्य: श्री राजेन्द्र पन्थी

प्रतिवेदन प्रस्तुति

- संघका केन्द्रीय महासचिवले वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन र आगामी वर्षको कार्यक्रम प्रस्तुत गर्नुभयो । (प्रतिवेदनको पूर्ण पाठ परिशिष्ट-२ मा दिइएको छ ।)
- संघका केन्द्रीय कोषाध्यक्षले संघको आ.व. २०७५/७६ को वित्तिय प्रतिवेदन, आ.व. २०७६/७७ को वार्षिक बजेट कार्यक्रम तथा आ.व. २०७५/०७६ को लेखापरीक्षण प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नुभयो । (प्रतिवेदनको पूर्ण पाठ परिशिष्ट-३ मा दिइएको छ ।)
- संघका केन्द्रीय कोषाध्यक्षले आफ्नो आर्थिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नुहुँदै निम्न तीन प्रस्तावहरू पारित गर्नका लागि सभामा प्रस्तुत गर्नुभयो ।
  १. आ.व. २०७५/७६ को लेखापरीक्षण प्रतिवेदन प्रस्ताव ।
  २. आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित आय-व्यय (बजेट) प्रस्ताव ।
  ३. आ.व. २०७६/७७ को लेखापरीक्षणका लागि लेखापरीक्षक नियुक्ति र निजको पारिश्रमिक तोक्ने सम्बन्धी प्रस्ताव ।
- संघअन्तर्गतका आँखा अस्पतालहरूबाट सम्बन्धित अस्पतालहरूको वार्षिक बजेट र कार्यक्रम प्रस्तुत गरियो;

महासचिव तथा कोषाध्यक्षद्वारा प्रस्तुत प्रतिवेदनउपर छलफल

महासचिव तथा कोषाध्यक्षबाट प्रस्तुत प्रतिवेदनहरूउपर सभामा निम्न सभासदहरूबाट जिज्ञासा राखिएको थियो ।

क्र.सं.	सहभागी सभासदको नाम	जिल्ला
१.	श्री शिवराम खत्री	रुकुम
२.	श्री टेकबहादुर कुसारी	रुकुम
३.	श्री सुरेन्द्र खडका	दाङ.
४.	डा. श्री दीलबहादुर क्षेत्री	प्रदेश नं ४
५.	श्री बिष्णु सापकोटा	काठमाडौं
६.	श्री कृष्ण गुरुङ	कास्की
७.	श्री ध्रुव के.सी.	बाग्लुङ.
८.	श्री सुरेन्द्र थापा मगर	कास्की
९.	श्री गणेश क्षेत्री	रुपन्देही
१०.	श्री पद्मनारायण चौधरी	सिरहा

छलफलमा सभासदहरूबाट उठाइएका जिज्ञासाहरू

- दुर्गमस्थानमा रहेका आँखाउपचार केन्द्रमा जनशक्तिको चरमअभाव रहेकोले सोको परिपूर्तिको लागि आवश्यक कदम चालियोस् ।
- केन्द्रले अस्पतालहरूबाट एक प्रतिशत आम्दानी लिने र सोको प्रयोजन स्पष्ट पारियोस् । यस्तो एक प्रतिशत रकम कुल आम्दानीमा नभएर खुद बचतमा तोकियोस् ।
- आँखा उपचार केन्द्र स्थापना पूर्व भौगोलिक स्थिति, श्रोत साधन, भौतिक पूर्वाधार र दोहोरोपन नआउने भन्ने कुराको आंकलन गरेर मात्र खोल्दा उक्त केन्द्रको स्थायीत्व हुने जानकारी गराइयो ।
- कोषाध्यक्षको प्रतिवेदनमा राप्ती आँखा उपचार कार्यक्रम भनी लेखिएकोले सो सच्याउन अनुरोध गरियो ।
- विद्यालयमा विद्यार्थीहरूको आँखा जाँचको साथसाथै कानको जाँच पनि संगसंगै गरियोस् ।
- आँखा अस्पतालहरूलाई दिगो रूपमा आत्मनिर्भर बनाउनेतर्फ पनि ध्यान दिइयोस् ।
- केन्द्र र प्रदेश कार्य समिति संचालनका लागि आर्थिक श्रोत जुटाउने व्यवस्था होस् ।
- प्रतिवेदनमा आँखा अस्पतालहरूको स्तरोन्नती गर्ने भन्ने उल्लेख भएको तर कुन कुन आँखा अस्पताललाई गर्ने सो स्पष्ट नलेखिएको ।
- बाग्लुङ. आँखा उपचार केन्द्रलाई **Secondary Level** को आँखा अस्पतालको रूपमा गर्ने भनी विगतमा केन्द्रीय सभा र संघको बैठकहरूमा निर्णय भैसकेतापनि हालसम्म सोको लागि किन पहल नगरिएको हो ?
- दातृ निकायले सम्झौता अनुरूप काम नगरेकोमा केन्द्रले चाँसो नदिएको र सो बारेमा स्पष्ट पारियोस् ।
- विधानमा प्रदेश सभापतिको रोल के हो उल्लेख भैदिए हुन्थ्यो ।
- विधानमा फरक क्षमता भएकाहरूको प्रतिनिधित्व भन्ने उल्लेख भएकोले फरक क्षमता भन्नाले केलाई मानिन्छ सो स्पष्ट पारियोस् ।
- प्रतिवेदनमा दीर्घकालिन योजना बनाउने भनी उल्लेख भएको पाइयो तर के कस्तो र कुन क्षेत्रमा के कति योजना बनेको छ सो समेत उल्लेख नभएको पाइयो ।
- छलफलमा उठेका प्रश्न तथा जिज्ञासाहरूको महासचिव श्यामकुमार पोखरेल तथा कोषाध्यक्ष चिजकुमार मास्केले थप स्पष्ट पार्नुका साथै प्रत्युत्तर दिनुभयो । उक्त अवसरमा प्रतिवेदनमा रहेका त्रुटिहरू औल्याई दिएकोमा महासचिव तथा कोषाध्यक्षले सभासदहरूलाई धन्यवाद दिनुका साथै प्रतिवेदनमा छुटेका कुराहरूलाई समावेश गर्ने जानकारी दिनुभयो ।

- छलफलपश्चात महासचिव तथा कोषाध्यक्षका प्रतिवेदनहरू सर्वसम्मतिपरे पारित गरिए ।
- सभाले आ.व. २०७६/७७ को लागि लेखापरीक्षक नियुक्ति तथा निजको पारिश्रमिक तोक्ने अधिकार केन्द्रीय कार्यसमितिलाई नै दिने प्रस्ताव पनि पारित गरेको थियो ।

संघको सात वटै प्रदेशका प्रतिनिधिहरूले केन्द्र, प्रदेश र जिल्लाको सम्बन्ध तथा आँखा उपचार केन्द्रहरूको स्थापना र विकास सम्बन्धमा आफ्नो राय तथा बिचार व्यक्त गर्नु भएको थियो ।

१. प्रदेश कार्यालय स्थापनाका लागि केन्द्रले आर्थिक श्रोत उपलब्ध गराउनु पर्ने ।।
२. आँखा उपचार केन्द्रहरूमा जनशक्ति, साधन श्रोत र औषधी चशमा र उपकरणहरूको कमी रहेको ।
३. संस्थागत प्रचार प्रसारको कमी रहेको ।
४. कतिपय आँखा उपचार केन्द्रमा कार्यरत कर्मचारीहरूको समयमा तलब भत्ता उपलब्ध हुन नसकेको ।
५. अन्य गैर सरकारी संस्थाहरू संग तीव्र प्रतिस्पर्धाको स्थिति रहेको ।
६. आँखा उपचार केन्द्रमा स्थानीय जनशक्ति नभएको कारण कर्मचारीको स्थायीत्व हुन नसकेको । ७. स्वयंसेवीहरूले निस्वार्थभावले संघमा योगदान दिनुपर्ने ।
८. कान सम्बन्धी बिभाग स्थापना गरी तालिम दिई कान उपचार सेवा संचालन गरिनुपर्ने । साथै कान उपचारका लागि आवश्यक उपकरण र कान विशेषज्ञको व्यवस्था मिलाइनु पर्ने ।
९. नेत्र विशेषज्ञ र नेत्र सहायकको थमौतीको लागि विशेष नीति ल्याईनु पर्ने ।
१०. आँखा अस्पतालको आम्दानीको बचतबाट शाखालाई दिइने १० प्रतिशतलाई बढाएर ३० प्रतिशत गरिनुपर्ने ।
११. स्थानीय सरकारले संघको प्रदेश कार्यालयमार्फत मात्र सहयोग गर्न सकिने भनेकोले प्रदेश कार्यालयको नितान्त आवश्यक रहेको ।
१२. स्वयंसेवीहरूलाई आँखाको आधारभूत तालिम उपलब्ध गराउनु पर्ने ।
१३. अस्पतालको प्रयोगशालाको स्तरीयतामा अभिवृद्धि गरिनुपर्ने ।
१४. आँखा उपचार केन्द्रको क्रमशः स्तरोन्नति गर्दै जानुपर्ने ।
१५. आँखा उपचार केन्द्रहरूको प्राविधिक व्यवस्थापन र आर्थिक श्रोतको उचित व्यवस्था हुनु पर्ने ।
१६. स्थानीय जनशक्तिलाई छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउन सके जनशक्तिको स्थायीत्व हुन सक्ने ।
१७. अत्यावश्यक स्थानहरूको पहिचान गरी आँखा उपचार केन्द्रहरू खोल्दै जाने नीति अवलम्बन गर्नुपर्ने ।
१८. आँखा उपचार केन्द्र गोरखाले प्रयोग गरेको भवन नेत्रज्योति संघको नाउँमा आउनु पर्यो ।
१९. आवश्यक औजार उपकरणहरूको मर्मत गर्न दातृ निकायलाई अनुरोध गर्नुपर्ने ।
२०. सर्लाही, महोत्तरी र रौतहटमा सेकेन्डरी लेभलको आँखा उपचार केन्द्र स्थापना र वंकुलमा आँखा उपचार केन्द्रका लागि भवन आवश्यक रहेको ।
२१. RAAB सर्भेक्षणको नतिजाको आधारमा बजेटको व्यवस्था गरी प्रदेशमार्फत जिल्लामा पठाउनु पर्ने ।
२२. प्रदेश र जिल्लामा महिलाको ३३ प्रतिशत सहभागिता गराइनुपर्ने ।
२३. स्थानीय सरकारबाट आँखा स्वास्थ्यका लागि सहयोग जुटाउन आवश्यक पहल गरिनुपर्ने ।

केन्द्रीय अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्रबाट सभालाई सम्बोधन :

- केन्द्रीय अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्रले सभालाई सम्बोधन गर्नु हुँदै सभासदहरूबाट अत्यन्त सराहनीय सुभावरू आएकोमा धन्यवाद दिनुहुँदै प्राप्त सुभावरूलाई संघले मार्गदर्शनका रूपमा लिने र प्रतिवेदन प्रकाशन गर्दा उक्त सुभावहरूलाई समेत समेटिने विश्वास दिलाउनु भयो ।
- प्रथम सत्रका सभापति प्रा.डा. चेताराज पन्तबाट सत्र समापनको घोषणा ।

दोस्रो बन्दसत्र

सभापति- श्री चक्रबहादुर सिँह, (उपाध्यक्ष केन्द्रीय कार्यसमिति)

उपसभापति- श्री भरत पुरी (सभापति, बाग्लुङ. शाखा)

- प्रथम दिनको दोस्रो सत्रमा संघका प्रवक्ता एवं विधान संसोधन समितिका संयोजक प्रा.डा. घनश्याम भट्टराईले संघको विधान, २०५१ मा संसोधनका लागि सातौं संसोधन, २०७६ को प्रस्ताव प्रस्तुत गर्नुभयो । उक्त प्रस्तावउपर दफावार छलफल भई सभासदहरुबाट आवश्यक संसोधनसहित सातौं संसोधन, २०७६ को प्रस्ताव पारित गरियो ।
- दोस्रो सत्रका सभापतिचक्रबहादुर सिँहले सभासदहरुबाट अत्यन्त सकारात्मक सुझावहरु सहित प्रस्तावित विधान संसोधन प्रस्तावलाई अनुमोदन गरिदिनुभएकोमा धन्यवाद दिँदै सत्रको समापन घोषणा गर्नुभयो ।

वि.सं. २०७६ साल कार्तिक २३ गते (दोस्रो दिन)

तेस्रो बन्दसत्र

- सभापति- श्रीमती मंजु कंडेल (सदस्य, केन्द्रीय कार्यसमिति)
- उपसभापति- श्री राजकुमार राजभण्डारी (सभापति, काठमाडौं शाखा)

प्रादेशिक समूह विभाजन

- यस छव्वीसौं केन्द्रीय अधिवेशनमा विभिन्न प्रदेश/जिल्ला शाखाहरुबीच निम्न विषयहरुमा छलफल गरी सामुहिक प्रस्ताव तथा प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्न सहभागी शाखाहरुलाई समूहमा विभाजन गरी छलफलको व्यवस्था गरिएको थियो ।

चौथो बन्दसत्र (समापन सत्र)

सभापति- प्रा.डा. दिलबहादुर क्षेत्री(सदस्य, केन्द्रीय कार्यसमिति)

उपसभापति- श्री इन्द्र फुयाँल (सभापति, इलाम शाखा)

- प्रथम बन्द सत्रमा घोषणा गरिएको मस्यौदा समितिले तयार पारेको प्रतिवेदनलाई केन्द्रीय प्रवक्ता प्रा.डा. घनश्याम भट्टराईले प्रस्तुत गर्नुभयो ।
- सभाले प्रस्तुत प्रस्तावहरुलाई सर्वसम्मतिले पारित गरेको थियो । (पारित प्रस्तावहरु परिशिष्ट ४ मा दिइएको छ ।)
- केन्द्रीय अध्यक्षले प्रस्ताव गर्नुभएको सभाको माइन्चूट तथा प्रस्तावमा हस्ताक्षर गर्न सभासदहरुमध्येबाट दुई जनाको नामलाई सभाले अनुमोदन गरेको थियो ।

माइन्चूटमा हस्ताक्षर गर्न सभाले अनुमोदन गरेको दुई सभासदहरु

१. श्री कृष्णराज धरेल(चितवन शाखा)
२. श्री राजकुमार राजभण्डारी(काठमाडौं शाखा)

कार्यक्रममा सभासदहरुका तर्फबाट देहायका वक्ताहरुले बोल्नु भएको थियो ।

- श्री मुक्ति पौडेल(प्रदेश नं १)
- श्री संजिव मल्लिक(प्रदेश नं २)
- श्री ऋषिराम पौडेल(बागमति प्रदेश)
- श्री सुरेन्द्र थापा मगर (गण्डकी प्रदेश)
- श्री लिला शाह(प्रदेश नं ५)
- श्री तिलकबहादुर मल्ल(कर्णाली प्रदेश)
- श्री लक्ष्मीकान्त ठकाल (सुदुरपश्चिम प्रदेश,)
- श्री चित्रलेखा अधिकारी महिला सभासद्

धन्यवाद ज्ञापन-

- समापन समारोहमा धन्यवाद ज्ञापन गर्नुहुँदै केन्द्रीय अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्रले यो अधिवेशन सफल पार्न आफ्नो तर्फबाट सहयोग गर्नुहुने विभिन्न व्यक्ति, संघसंस्था, प्रदेश, राजनीतिक दल, शाखा, पत्रकारहरूलगायत संघका कर्मचारीहरू सबैलाई धन्यवाद दिनुभयो ।

समापन मन्तव्य:

- उक्त अवसरमा सत्रका सभापति डा. दीलबहादुर क्षेत्रीले संघको योगदानको चर्चा गर्नुका साथै सभासदहरूले अधिवेशन सफल तुल्याउन खेलेको भूमिकाको सराहना गर्दै डा. क्षेत्रीले संघको केन्द्रीय सभाको २६ औँ अधिवेशन विधिवत अन्त्य भएको घोषणा गर्नुभयो ।

श्रद्धाञ्जली अर्पण

- अधिवेशनको समापनपूर्व विगत एक वर्षमा दिवंगत हुनुहुने संघका आजीवन तथा साधारण सदस्यहरू, कर्मचारीहरूप्रति श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न एक मिनेट मौन धारण गरिएको थियो । (दिवंगत सदस्यहरूको सूची परिशिष्ट-५ मा दिइएको छ ।)
- सोही अधिवेशनले संघको नयाँ कार्यसमितिको निर्वाचन सम्पन्न गरेको थियो । निर्वाचनसम्बन्धी विवरण परिशिष्ट-६ मा दिइएको छ ।

परिशिष्टहरु

परिशिष्ट- १

नेपाल नेत्रज्योति संघ, केन्द्रीय सभाको छठ्ठीसौँ अधिवेशन, २०७६ कार्तिक २२ र २३ मा सहभागी हुनुहुने प्रतिनिधिहरूको नामावली

क्र.सं	पदाधिकारी तथा सदस्यहरु	पद
१	प्रा. डा. तीर्थप्रसाद मिश्र	अध्यक्ष
२	डा. चेताराज पन्त	उपाध्यक्ष
३	श्री चक्रबहादुर सिंह	उपाध्यक्ष
४	श्री श्यामकुमार पोखरेल	महासचिव
५	श्री चिजकुमार मास्के	कोषाध्यक्ष
६	श्री भरतबहादुर चन्द	सचिव
७	श्री रबिन्द्रलाल चौधरी	सहकोषाध्यक्ष
८	प्रा.डा. घनश्याम भट्टराई	प्रवक्ता
९	श्री कृष्णकुमार गिरी	सदस्य
१०	श्री गोपीचन्द्र बरनवाल	सदस्य
११	श्री बिष्णुदत्त जोशी	सदस्य
१२	प्रा.डा. दीलबहादुर क्षेत्री	सदस्य
१३	श्रीमती मंजु कंडेल	सदस्य
१४	श्री युद्धध्वज सापकोटा	सदस्य
१५	श्री सागरप्रताप राणा	सदस्य
१६	श्रीमती शुशिलादेवी अमात्य	सदस्य

१७	श्री चकोरमान शाक्य	सदस्य
१८	श्री धनबहादुर बस्नेत	सदस्य
१९	श्रीमती भगवती शर्मा	सदस्य
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री चित्ररेखा अधिकारी	सभासद
२	श्री धनमाया परियार	सभासद
३	श्री बामदेव खनाल	सभासद
४	श्री दिवाकर पोखरेल	सभासद
५	श्री ओमकार घिमिरे	सभासद
६	श्री गायत्री प्रसाद बाग्ले	सभासद
७	डा. सुनु दुलाल	सभासद
८	श्री दुर्गा श्रेष्ठ	सभासद
९	श्री खड्ग बहादुर सेजुवाल	सभासद
१०	श्री लक्ष्मीकान्त ढकाल	सभासद

प्रदेश नं.१

क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री श्यामसुन्दर उदाश	सभापति
२	श्री अस्मिका राई	कोषाध्यक्ष

प्रदेश नं २

क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री राम सिंहाशन पाण्डे	
२	श्री संजीव मल्लिक	

बागमती प्रदेश

क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री ऋषिराम पौडेल	सभापति
२	श्री नवराज छतकुल्ली	कोषाध्यक्ष

गण्डकी प्रदेश

क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री ध्रुव बहादुर के.सी	उपसभापति
२	श्री पद्मा जि.सी श्रेष्ठ	कोषाध्यक्ष

प्रदेश नं ५

क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री राजेन्द्रप्रसाद पन्थी	सचिव
२	श्री लिला शाह	कोषाध्यक्ष

कर्णाली प्रदेश

क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री तिलक बहादुर मल्ल	सभापति
२	श्री तारा चन्द	कोषाध्यक्ष

सुदूरपश्चिम प्रदेश

क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री भुपेन्द्र थापा	सचिव
२	श्री गणेश राज बोहोरा	सदस्य

प्रदेश नम्बर १

१. जिल्ला : ताप्लेजुङ

क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री मुक्तिराज पौडेल	सभापति
२	श्री राजकुमार गुरुङ	उपसभापति
३	श्री सुरेश सिघंका लिम्बु	सहसचिव
४	श्री शंकर श्रेष्ठ	सदस्य
५	श्री कल्पना गुरुङ	सदस्य (महिला)

२. जिल्ला : इलाम

क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री इन्द्र प्रसाद फुयाल	सभापति
२	श्री डिकेन्द्र इदिङ्गो	उपसभापति
३	श्री हेमकुमार कार्की	सचिव
४	श्री वविता लिडदम	कोषाध्यक्ष (महिला)
५	श्री हरिनाथ फुएल	सदस्य

३. जिल्ला : संखुवासभा

क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री अनन्त कुमार गौली	का.वा अध्यक्ष
२	श्री युवराज शाक्य	सचिव
३	श्री रमेश श्रेष्ठ	कोषाध्यक्ष
४	श्री डेगराज बस्नेत	सदस्य
५	श्री सुवर्ण शाक्य	सदस्य (महिला)

४ जिल्ला : धनकुटा

क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री द्रोणप्रसाद गुरागाँई	सभापति
२	श्री रोशेष श्रेष्ठ	उपसभापति
३	श्री देवबहादुर खड्का	सचिव
४	श्री पुरेन्द्रलाल श्रेष्ठ	कोषाध्यक्ष
५.	श्री प्रकाश श्रेष्ठ	सदस्य
६.	श्री रेणु श्रेष्ठ	सदस्य (महिला)

५. जिल्ला : भोजपुर

क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री तेज मोक्तान	सभापति
२	श्री रामेश्वर बजिमयो	उपसभापति
३	श्रीमती स्नेहलता राई	सहकोषाध्यक्ष
४	श्रीमती कुम्भरत्न शाक्य राई	सदस्य
५	श्रीमती तारा मोक्तान	सदस्य (महिला)

६. जिल्ला : खोटाङ

क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री इन्द्र कसजु	सभापति
२	श्री सनमान खड्का	उपसभापति
३	श्री प्रेम कुमार श्रेष्ठ	सहकोषाध्यक्ष
४	श्री मणीशोभा राई	सदस्य (महिला)
५	श्री सुर्य बहादुर राई	सदस्य

७. जिल्ला : उदयपुर		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री भागवत राउत	सभापति
२	श्री कृष्ण कुमार भण्डारी	उपसभापति
३	श्री कुमार घिमिरे	सहकोषाध्यक्ष
४	श्री भरत खड्का	सदस्य
५	श्री सुस्मिता राउत	सदस्य (महिला)
८. जिल्ला : मोरङ		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री बिजय हरी शर्मा	सभापति
२	श्री राजन श्रेष्ठ	उपसभापति
३	श्री बाबुराम ढकाल	सचिव
४	श्री रमेश कुमार कोइराला	सदस्य
५	श्री मनोहर कार्की	सदस्य
प्रदेश नं.२		
१. जिल्ला : महोत्तरी		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री दिपक कुमार मिश्र	सभापति
२	श्री विजय कुमार गुप्ता	सचिव
३	श्री अमरनाथ कुमार	कोषाध्यक्ष
४	श्री नाइडु नेपाली	सहसचिव (महिला)
५	श्री रामबाबु यादव	सदस्य
२. जिल्ला : रौतहट		

क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री विजयकुमार सिंह	सभापति
२	श्री बच्चा प्रसाद यादव	सचिव
३	श्री शिव मंगल शाह	कोषाध्यक्ष
४	श्री राजेन्द्रप्रसाद शाह	सदस्य
५	श्री भुवनी गिरी श्रेष्ठ	सदस्य (महिला)
६	श्री राधेश्याम भाग	सदस्य
३. जिल्ला : सिरहा		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री पद्मनारायण चौधरी	सभापति
२	श्री गोपालप्रसाद चौधरी	कोषाध्यक्ष
३	श्री सन्तोषकुमार चौधरी	सहकोषाध्यक्ष
४	श्रीमती हरिदेवी चौधरी	सदस्य (महिला)
४. जिल्ला : पर्सा		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री भगवती प्रसाद चौधरी	उपसभापति
२	श्री गणेश प्रसाद शाह	सचिव
३	श्रीमती सुनिता पौडेल	कोषाध्यक्ष (महिला)
४	श्री उमेश कुमार गुप्ता	सहकोषाध्यक्ष
५	श्री सुरेन्द्र रन्जीतकार	सदस्य
६	श्री उमेश शाह कानु	आ.सदस्य
५. जिल्ला : सर्लाही		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद

१	श्री अमरनाथ प्रसाद जयसवाल	सभापति
२	श्री मो.शेष अब्दुल्लाह	उपसभापति
३	श्री मुकेश कुमार जयसवाल	सदस्य
४	श्री प्रमोद राय यादव	सदस्य
५	श्रीमति चुनुदेवी चौधरी	सदस्य (महिला)
बागमती प्रदेश		
१. जिल्ला : काठमाडौँ		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री राजकुमार राजभण्डारी	सभापति
२	प्रा.डा.विष्णु सापकोटा	उपसभापति
३	श्री कैलाश प्रधानाङ्ग	सचिव
४	डा.निशा भा	सहकोषाध्यक्ष (महिला)
५	डा. गोपाल प्रसाद पोखरेल	सदस्य
६	डा.घमानसिंह खड्का	आजीवन सदस्य
२. जिल्ला : चितवन		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री कृष्णराज धरेल	सभापति
२	श्री जयराम श्रेष्ठ	उपसभापति
३	श्री तेजेन्द्र व. खड्का	कोषाध्यक्ष
४	श्री सिदार्थलाल चुके	सहकोषाध्यक्ष
५	श्री प्रेमप्रभा क्षेत्री अधिकारी	सदस्य (महिला)
६	श्री प्रभात कुमार जोशी	सल्लाहकार
३. जिल्ला : धादिङ		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद

१	श्री डा.रामहरि रेग्मी	सभापति
२	श्री शम्भुराज सिंह ठकुरी	उपसभापति
३	श्री डा.मुरारी अधिकारी	सचिव
४	श्री ध्रुवबहादुर थापा	कोषाध्यक्ष
५	श्री सुम्निमा श्रेष्ठ	सहकोषाध्यक्ष (महिला)
गण्डकी प्रदेश		
१. जिल्ला : नवलपुर		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री डा.विष्णुप्रसाद लम्साल	सभापति
२	श्री उदयरज सिग्देल	कोषाध्यक्ष
३	श्री विद्रोही गिरी	सदस्य
४	श्री युक्तप्रसाद गौडेल	सदस्य
५	श्री कोपिला पौडेल	सदस्य (महिला)
२. जिल्ला : म्याग्दी		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री अमर बानियाँ	सभापति
२	श्री यामबहादुर शाक्य	उपसभापति
३	श्री राजेन्द्रकुमार श्रेष्ठ	सचिव
४	श्री बसुधा श्रेष्ठ	कोषाध्यक्ष
५	श्री भुलमाया तिलिजा	सदस्य (महिला)
३. जिल्ला : बागलुङ		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद

१	श्री भरत पुरी	सभापति
२	श्री बालकृष्ण शर्मा	सचिव
३	श्री लक्ष्मण शर्मा	कोषाध्यक्ष
४	श्री हरिप्रसाद शर्मा	सदस्य (पूर्व सभापति)
५	श्री अञ्जु पौडेल	सदस्य (महिला)
४. जिल्ला : गोरखा		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री रामकुमार श्रेष्ठ	सभापति
२	श्री रामबाबु जोशी	सचिव
३	श्री योडकुमार श्रेष्ठ	कोषाध्यक्ष
४	श्री देवु मास्के	सहसचिव (महिला)
५	श्री भाईचन्द्र श्रेष्ठ	सदस्य
५. जिल्ला : कास्की		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री कृष्ण बहादुर गुरुङ	सभापति
२	डा. नन्द श्रेष्ठ	उपसभापति
३	श्री सुरेन्द्र थापा मगर	सचिव
४	श्री गणेश ढकाल	सहसचिव
५	श्री राधिका शाही	सहकोषाध्यक्ष (महिला)

६	प्रा.डा पुष्पराज शर्मा	सदस्य
प्रदेश नं.५		
१. जिल्ला : नवलपरासी		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	डा. संजय कर्ण	सचिव
२	श्री गोपाल प्रसाद शर्मा	कोषाध्यक्ष
३	श्री अनिल कुमार उपाध्याय	सहसचिव
४	श्री चन्दा सिंह जि.सी	सदस्य (महिला)
५	श्री कृष्ण प्रसाद लामिछाने	सदस्य
६	श्री लक्ष्मी नारायण गुप्ता	सदस्य
२. जिल्ला : दाङ		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री सुरेन्द्रबहादुर खड्का	सचिव
२	श्री चिरन्जीवि रिजाल	सहसचिव
३	श्री घनश्याम सुवेदी	सहकोषाध्यक्ष
४	श्री नेत्रमणि लामिछाने	आजीवन सदस्य
५	श्री शारदा चौधरी	सदस्य (महिला)
६	श्री हरिहर पौडेल	सदस्य
३. जिल्ला : पाल्पा		

क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री बुदि प्रसाद शर्मा	उपसभापति
२	श्री भिमसेन कार्की	सचिव
३	श्री गंगालाल श्रेष्ठ	कोषाध्यक्ष
४	श्री मायादेवी बज्राचार्य	सदस्य (महिला)
५	श्री मीनबहादुर के.सी	सदस्य
६	श्री अजय बहादुर श्रेष्ठ	आजीवन सदस्य
४. जिल्ला : गुल्मी		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री शेरबहादुर थापा	सभापति
२	श्री अखिलेश्वरप्रसाद पाण्डेय	उपसभापति
३	श्री राजेन्द्रप्रसाद श्रेष्ठ	सचिव
४	श्री पदमप्रसाद पाण्डे	कोषाध्यक्ष
५	श्री उमा पाण्डेय	सदस्य (महिला)
५. जिल्ला : कपिलवस्तु		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री रमेश शर्मा	सभापति
४	श्री मनोज कुमार श्रीवास्तव	सचिव
२	श्री प्रेम मोहन सिंह	कोषाध्यक्ष
३	श्री रिता मिश्रा	सहकोषाध्यक्ष (महिला)
५	श्री कृष्णकेश श्रेष्ठ	सदस्य
६. जिल्ला : बर्दिया		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद

१	श्री गोपाल प्रसाद पौडेल	सभापति
२	श्री लोकमणि आत्रेय	उपसभापति
३	श्री शिवदत्त लामिछाने	सचिव
४	श्री होमबहादुर के.सी.	सदस्य
५	श्री तारा पराजुली	सदस्य (महिला)
७. जिल्ला अर्घाखाँची		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री दलबहादुर के.सी	सभापति
२	श्री लक्ष्मण कडेल	कोषाध्यक्ष
३	श्री हरि प्रसाद दमासे	सहसचिव
४	श्री माया घिमिरे	सहकोषाध्यक्ष (महिला)
५	श्री लिलाराम गौतम	सदस्य
८. जिल्ला : बाँके		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री रतनकुमार टंडन	सभापति
२	श्री शान्ति श्रेष्ठ	सचिव (महिला)
३	श्री कन्हैयालाल टंडन	कोषाध्यक्ष
४	श्री रौनक अलि इद्रिसी	सदस्य
५	श्री राजकुमार शाह	सदस्य
६	श्री केशवराम वर्मा	सदस्य
९. जिल्ला : प्यूठान		
क्र.सं	सहभागीहरुको नामावली	पद

१	श्री केशव कर्माचार्य	सभापति
२	श्री अर्जुन कुमार कक्षपति	निःसभापति
३	श्री शिवराज श्रेष्ठ	सदस्य
४	श्री गोपाल विक्रम शाह	सदस्य
५	श्री मिना गिरी	सदस्य (महिला)
१०. जिल्ला : रुपन्देही		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री कमलराज जोशी	उपसभापति
२	श्री गणेश बहादुर क्षेत्री	सचिव
३	श्री राजेश कुमार ढकाल	सहकोषाध्यक्ष
४	श्री रुपमा हिराचन	सदस्य
५	श्री रामेश्वर श्रेष्ठ	सदस्य
६	श्री लता कटेल	सदस्य (महिला)
कर्णाली प्रदेश		
१. जिल्ला : जुम्ला		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री भवानी प्रसाद न्यौपाने	उपसभापति
२	श्री जगदीश चौलागाई	सचिव
३	श्री काली बहादुर महत	कोषाध्यक्ष
४	श्री अशोक कुमार हितान	सहकोषाध्यक्ष
५	श्री पुष्पा लामा	सदस्य (महिला)
२. जिल्ला : कालिकोट		

क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री खडानन्द पाण्डे	सभापति
२	श्री सुरेन्द्र बहादुर शाही	सचिव
३	श्री अज बहादुर शाही	सदस्य
४	श्री कटक बहादुर शाही	सदस्य
५	श्री ममता देवकोटा	सदस्य (महिला)
३. जिल्ला : हुम्ला		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री नरबहादुर रोकाया	सभापति
२	श्री गोइलुमा रावत	सहकोषाध्यक्ष
३	श्री नामग्याल तमाङ्ग	आजीवन सदस्य
४	श्री छिडुप लामा	सदस्य
५	श्री सरिता बोहोरा	सदस्य (महिला)
४. जिल्ला : रुकुम		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री शिवराम खत्री	सभापति
२	श्री टेक बहादुर कुसारी	सचिव
३	श्री दिनेस खडका	सहसचिव
४	श्री तेज बहादुर खत्री	सदस्य
५	श्री कमला के.सी	सदस्य (महिला)
५. जिल्ला : मुगु		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री लोक जड मल्ल	सचिव

२	श्री जय बहादुर मल्ल	सदस्य
३	श्री अज बहादुर सेजुवाल	सदस्य
४	श्री भिम बहादुर तिरुवा	सदस्य
५	श्री स्वस्तिका मल्ल	आजीवन सदस्य (महिला)
सुदुरपश्चिम प्रदेश		
१. जिल्ला : कैलाली		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री दिव्यप्रसाद पन्त	सभापति
२	श्री यज्ञराज चौधरी	उपसभापति
३	श्री लोकराज जोशी	सचिव
४	श्री चेताराज पनेरु	कोषाध्यक्ष
५	श्री नरेन्द्र राज शर्मा	सदस्य
६	श्री रन्जना जोशी	सदस्य (महिला)
२. जिल्ला : बैतडी		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री लक्ष्मी दत्त पाण्डेय	सचिव
२	श्री हरिप्रसाद खत्री	कोषाध्यक्ष
३	श्री तेजबहादुर चन्द	सदस्य
४	श्री गणेश दत्त भट्ट	सदस्य
३. जिल्ला : कञ्चनपुर		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री डा.भोजराज पन्त	सभापति

२	श्री टेकराज भारती	उपसभापति
३	श्री बसन्त राज पाण्डेय	सचिव
४	श्री दयाकृष्ण जोशी	कोषाध्यक्ष
५	श्री अशोक प्रसाद पाण्डेय	सहकोषाध्यक्ष
६	श्रीमति अनिता पन्त	सदस्य (महिला)
४. जिल्ला : डोटी		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री गोविन्द जोशी	सभापति
२	श्री रविन्द्रनारायण श्रेष्ठ	उपसभापति
३	श्री प्रेमबहादुर भण्डारी	सचिव
४	श्री ईश्वर कुमार श्रेष्ठ	आजीवन सदस्य
५	श्री ममता गुरुङ (घर्ती)	सहकोषाध्यक्ष (महिला)
५. तदर्थ समिति : अछाम		
क्र.श.	सहभागीहरुको नामावली	पद
१	श्री गणेश बहादुर रावल	उपाध्यक्ष

परिशिष्ट-२

नेपाल नेत्रज्योति संघको छब्बीसौँ केन्द्रीयसभाको अधिवेशनमा प्रस्तुत आ.व. २०७५/७६ को वार्षिक प्रतिवेदन

श्रीमान् अध्यक्षज्यू
संघका केन्द्रीय पदाधिकारी तथा सदस्यज्यूहरू
एवं सम्मानित सभाका सभासदज्यूहरू

नेपाल नेत्रज्योति संघको यस छब्बीसौँ केन्द्रीय सभाको अधिवेशनमा महासचिवको हैसियतबाट वार्षिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्ने अवसर पाउँदा मैले गौरवको अनुभूति गरिरहेको छु ।

नेपालकै एक सफलतम गैरसरकारी संस्थाको रूपमा स्थापित नेपाल नेत्रज्योति संघले आज आफ्नो २६ औँ केन्द्रीय सभाको आयोजना गर्दैछ । करिब चार दशक लामो समयदेखि आँखा स्वास्थ्य सेवा तथा केही वर्ष यतादेखि कान सेवाको क्षेत्रमा समेत क्रियाशील नेपाल नेत्रज्योति संघको सेवा आज देशका ९० प्रतिशतभन्दा अधिक क्षेत्रमा विस्तारित रहेको छ । संघले आफ्ना १९ आँखा अस्पताल तथा ९४ आँखा उपचार केन्द्रहरूको माध्यमबाट नियमित रूपमा तथा देशका दुर्गम तथा पिछडिएका क्षेत्रमा घुम्ति आँखा शिविरहरूका माध्यमबाट आँखा उपचार सेवा प्रदान गर्दै आएको छ ।

संघले सदैव सामाजिक तथा मानवीय सेवा भावनालाई उच्च प्राथमिकता दिँदै आएको छ । निवारण गर्न सम्भव आँखाका रोगहरूका कारण कुनै पनि नेपाली अन्धोपनबाट पीडित हुनु नपरोस तथा सन् २०२० सम्ममा सबैका लागि दृष्टि अभियान सफल होस भन्ने मूल लक्ष्यका साथ नेपाल नेत्रज्योति संघले आफ्ना कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै आएको छ । संघले आफ्ना सेवाको विस्तार मात्रै गर्दै लगिरहेको छैन कि प्रदान गरिने सेवाको गुणस्तरीयतामा पनि उत्तिकै ध्यान दिइरहेको छ । मूलतः आँखा स्वास्थ्य सेवामा केन्द्रित हुँदै आएको संघले अब कानको प्राथमिक उपचारलाई पनि आफ्नो पूरक सेवाको रूपमा समावेश गरेको छ । यसबाट सर्वसाधारण थप लाभान्वित हुने विश्वास गरिएको छ ।

यसै गरी संघले आँखा स्वास्थ्यसम्बन्धी जनशक्ति उत्पादन, आँखा स्वास्थ्यको अध्ययन तथा अनुसन्धान, तालिम, विशेषज्ञ आदानप्रदान, अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन, गोष्ठी तथा सेमिनारमा नेपालको प्रभावकारी सहभागिता जस्ता विविध गतिविधिहरू गर्दै आएको छ । संघका कार्य तथा सेवाको अन्तर्राष्ट्रिय जगतबाट उच्च प्रशंसा समेत हुँदै आएको छ ।

आगामी दिनमा संघले आफूलाई अझ सशक्त र प्रभावकारी रूपले अगाडि बढाउने मैले विश्वास गरेको छु । यस कार्यमा संघको वर्तमान कार्यसमिति अझ प्रतिवद्धताका साथ जुटने विश्वास समेत माननीय सभासदज्यूहरूलाई दिलाउन चाहन्छु ।

अब म यस सम्मानित सभामा गत आर्थिक वर्षमा सञ्चालित तथा यस आर्थिक वर्षमा सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरूको सङ्क्षिप्त विवरण प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा सम्पन्न संघका गतिविधिहरूको प्रगति विवरण

संघको केन्द्रीय कार्यालय र मातहतका निकायहरूबाट सम्पन्न केन्द्रीय योजना र कार्यक्रमहरूको सङ्क्षिप्त प्रगति विवरण देहायबमोजिम रहेको छ ।

नेपाल सरकारको बित्तिय सहयोगमा संचालित कार्यक्रमको प्रगति विवरण

कार्यक्रमको प्रमुख प्रतिफलहरू	वार्षिकप्रगति स्थिति
बिभिन्न स्थानहरूमा आँखा शिविर संचालन गरि मोतीबिन्दुको निशुल्क शल्यक्रिया ।	बिभिन्न जिल्लाहरूमा नेत्रदान शिविर संचालन गरि ३०८१ जना व्यक्तिको मोतीबिन्दुको निशुल्क शल्यक्रिया गरियो ।
अस्पतालहरूमा आउने जेष्ठ नागरिक तथा विपन्न बर्गका आँखाकारोगीहरूको शल्यक्रियामा सहयोग ।	आँखा अस्पताल तथा उपचार केन्द्रमा १५०० जना जेष्ठ नागरिक तथा विपन्न बर्गका आँखाका रोगीहरूको शल्यक्रियामा सहयोग प्रदान गरियो ।
बिभिन्न स्थानका आँखा उपचार केन्द्रहरूलाई संचालनमा सहयोग	५५ वटा आँखा उपचार केन्द्र संचालनार्थ सहयोग गरियो ।
नेत्रसहायकहरूलाई कान सम्बन्धि ३ महिने तालिम	४ जना नेत्रसहायकहरूलाई कान सम्बन्धि ३ महिने तालिम प्रदान गरियो (बैतडी,हुम्ला,ताप्लेजुङ. र पाल्पा रामपुर स्थित आँखा उपचार केन्द्रमा कार्यरत नेत्रसहायकहरूलाई तालिम प्रदान गरियो ।
नजिक पढ्ने चशमा बितरण कार्यक्रम	आँखा शिविर संचालन गरी २००० जनालाई नजिक पढ्ने चशमा बितरण गरियो ।
न्यून दृष्टि कार्यक्रम	बिभिन्न आँखा अस्पतालहरूका १९ जना नेत्र सहायकलाई लुम्बिनी नेत्रविज्ञान अध्ययन संस्थानमा न्यून दृष्टि कार्यक्रमको तालिम प्रदान गर्नुका साथै किर्तिपुर आँखा अस्पतालमा पुनःताजगी तालिम प्रदान गरियो ।
ट्रकोमा रोगबारे जिल्लामा सर्भिलियन्स कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	रुकुम पूर्व, रुकुम पश्चिम,दाङ., कंचनपुर, डोटी र अछाम जिल्लामा ट्रकोमा रोग बारे सर्भिलियन्स कार्यक्रम सम्पन्न गरियो ।
सामुदायिक बिद्यालयमा अध्ययनरत बिद्यार्थीहरूको आँखा उपचार तथा आवश्यकलाई निशुल्क चशमा बितरण गर्ने ।	यस आर्थिक बर्ष २०७५।७६को अवधिमा ५०० सामुदायिक बिद्यालयमा अध्ययनरत बिद्यार्थीहरूको आँखा जांच गर्नुका साथै आवश्यकलाई ७००० वटा चशमा निशुल्क बितरण गरियो ।
आँखा उपचार केन्द्रको स्तर बृद्धि ।	जुम्ला,बाग्लुङ. तथा उदयपुर जिल्लाका आँखा उपचार केन्द्रको स्तर बृद्धिको लागि आवश्यक सहयोग प्रदान गरियो ।
अस्पताल उपचार केन्द्र तथा उल्लेख गरिएका कार्यक्रमको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गर्ने ।	यस आर्थिक बर्ष २०७५।७६मा २४ स्थानमा रहेका आँखा अस्पताल तथा उपचार केन्द्र साथै उल्लेख गरिएका कार्यक्रमको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गरिएको छ ।

राष्ट्रिय ट्रकोमा कार्यक्रमको प्रगति विवरण

विश्व स्वास्थ्य संगठनको मार्गदर्शन अनुसार राष्ट्रिय ट्रकोमा कार्यक्रम संपन्न गरी Elimination Validationको लागि स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मंत्रालय मार्फत विश्व स्वास्थ्य संगठनमा Dossier पठाइएको र ई.स. २०१८ अप्रिल महिनामा विश्व स्वास्थ्य संगठनले नेपालमा ट्रकोमा रोग अब जन स्वास्थ्यको समस्या नरहेको भनी घोषणा गरिसकेको छ ।

अब ट्रकोमा कार्यक्रमले यस रोगको प्रकोप फेरी बढ्न नदिन Post Validation Surveillance संवन्धि कार्यक्रमहरू संचालन गर्नुपर्ने हुन्छ ।

यस कार्यक्रमको आ.व ०७५।७६ मा नेपाल सरकार वाट प्राप्त आर्थिक सहयोगमा ६ वटा Post endemic जिल्लाहरू (रुकुम पूर्व र पश्चिम, दाङ, कंचनपुर, अछाम र डोटी) मा सेफ तथा सर्भिलिएन्स अन्तर्क्रिया कार्यक्रमहरू संचालन गरियो । यसका साथै संवन्धित जिल्लाका आँखा अस्पतालहरूमा यस रोगको अवस्था बारे पनि जानकारी टिपोट गरियो । टी.टी शल्यक्रिया गरिएको रिपोर्ट अनुसार अबै केही वर्ष सम्म यो शल्यक्रिया निरन्तर राख्नु पर्ने देखिन्छ ।

नेपाल बालदृष्टि दोष परियोजना(REACH Project)-२०१८ को प्रगति विवरण :

बाल अन्धोपन निवारणका निमित्त संघको प्रयास स्वरूप सन् २०१८ जुन देखि जुन २०२१ सम्म अर्विस इन्टरनेसनलको सहयोगमा पूर्वी नेपालको नेपाल नेत्रज्योति संघ अन्तर्गत विराटनगर आँखा अस्पताल, विराटनगर र मेची आँखा अस्पताल संघ अन्तर्गतको मेची आँखा अस्पतालमा पाईलट परियोजनाको रुपमा संचालित यस कार्यक्रमको लक्ष्य र प्रगतिको स्थिति यस प्रकार रहेको छ ।

क्र.सं	क्रियाकलाप	लक्ष्य	प्रगति	परियोजना अवधि
१	निःशुल्क विद्यार्थी आँखा जाँच	५,०००,००	१,६५,१५४ (३३%)	(२०१८-२०२१)
२	निःशुल्क चश्मा वितरण	१२,२००	४,९६५ (४०%)	(२०१८-२०२१)
३	निःशुल्क शल्यक्रिया	१२७	१८ (१४%)	(२०१८-२०२१)
४	शिक्षक अभिमुखिकरण तालीम	५,३८०	४,९०३ (९१%)	(२०१८-२०२१)

- यसै परियोजना अन्तर्गत तयार पारिएको भिजन बसको औपचारिक सुरुवात यहि सेप्टेम्बर ०१,२०१९ मा अर्विस यु.के.का प्रतिनिधिको उपस्थितिमा भयो । भिजन बसले विद्यालयमा गई छिटो छरितो र गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्ने उद्देश्य लिएको छ ।

संस्थागत पुनरावलोकन समिति -२०१८ (IRC-NNJS) अध्ययन तथा अनुसन्धान

- सेवा फाउण्डेशन, आई केयर फाउण्डेशन, सि.वि.एम (CBM) लगायत विभिन्न दातृ निकायको आर्थिक सहयोगमा सन् २०१९ सम्ममा सात वटै प्रदेशमा सम्पन्न गरिसकिने भनिएको च्यापिड असेसमेण्ट अफ अभोर्डेबल ब्लाइण्डनेस (RAAB Survey) सर्वेक्षणको लक्ष्य र प्रगति यस प्रकार छ ।

क्र.सं	प्रदेश	संलग्न अस्पताल	हालको अवस्था	कैफियत
१	१	मेची आँखा अस्पताल, भापा विराटनगर आँखा अस्पताल, विराटनगर, सगरमाथा चौधरी आँखा अस्पताल, लहान	अन्तिम चरण (८९.६% सम्पन्न)	
२	२	सगरमाथा चौधरी आँखा अस्पताल, लहान गौर आँखा अस्पताल, गौर आर.एम.केडिया आँखा अस्पताल, वीरगंज	तालीमको तयारी तथा बजेट व्यवस्थापन	
३	३	तिलगंगा आँखा अस्पताल, काठमाडौं	डाटा संकलन भैरहेको	यस प्रदेशको सर्वेक्षणको जिम्मा तिलगंगाले लिएको
४	गण्डकी	हिमालय आँखा अस्पताल, पोखरा	डाटा संकलनको अन्तिम चरण (मिति ०५/०१/२०७६ सम्म ६०.५% काम सकिएको)	
५	५	फत्तेवाल आँखा अस्पताल , नेपालगंज राप्ती आँखा अस्पताल, दाङ श्री रणअम्बिका शाह आँखा	सम्पन्न भैसकेको	

		अस्पताल,भैरहवा पाल्पा लायन्स लाकौल आँखा अस्पताल,पाल्पा		
६	कर्णाली	सुर्खेत आँखा अस्पताल, सुर्खेत हिमालय आँखा अस्पताल, पोखरा राप्ती आँखा अस्पताल, दाङ फत्तेवाल आँखा अस्पताल, नेपालगंज	डाटा संकलन भैरहेको (मिति ०५/०९/२०७६ सम्ममा ५२% डाटा संकलन भएको)	यस प्रदेशको सर्वेक्षणको जिम्मा सुर्खेत आँखा अस्पतालले लिएको र नेपाल नेत्रज्योति संघ अन्तर्गत आँखा अस्पतालहरूले सर्वेक्षणमा भाग लिएको ।
७	सुदूरपश्चिम		गृहकार्य भैरहेको	

- आईकेयर फाउण्डेशनको सहयोगमा सन् २०१० मा “आँखा उपचार सेवामा व्यक्तिको ज्ञान धारणा तथा व्यवहार” बारे सर्वेक्षण (KAP Survey) ले देखाएको तथ्यको आधारमा पञ्चवर्षिय सन् २०१२-२०१७ सम्म “राष्ट्रिय आँखा स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम” गरिएको र तत्पश्चात यस कार्यक्रमको प्रभावकारीताको मूल्याङ्कन गर्नको निमित्त सन् २०१७ मा पुनः KAP सर्वेक्षण गरियो । यस सर्वेक्षणको केहि मुख्य सूचकहरूलाई हाल नेपाल स्वास्थ्य अनुसन्धान परिषद्को जर्नलमा प्रकाशित गरिएको ।
- किर्तिपुर आँखा अस्पताल तथा अध्ययन केन्द्र, किर्तिपुरमा उपलब्ध आँखा स्वास्थ्य सम्बन्धि सेवाहरु समय सान्दर्भिक चुस्त दुरुस्त तवरले परिमार्जन गर्ने गराउने उद्देश्यले “उपलब्ध सेवा तथा सुविधा प्रति सेवाग्राहीको सन्तुष्टि सम्बन्धि अध्ययन -२०१९” अगाडी बढिरहेको छ ।
- विभिन्न अस्पतालबाट आईरहेको अध्ययन तथा अनुसन्धानहरूको प्रस्तावहरूलाई सन् २०१८ मा स्थापित Institutional Review Committee (IRC) ले नियमानुसार अनुमति दिईएको । हाल सम्म यस IRC-NNJS बाट दुई वटा अध्ययनलाई अनुमति दिईएको र करिब दश वटा अध्ययनहरु आन्तरिक पुनरावलोकन पश्चात अनुमति दिईने प्रक्रिया अघि बढाईएको ।

डाक फाउण्डेशनको सहयोगमा मोतीबिन्दु शल्यक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न

गत वर्ष २०१८ मा डाक फाउण्डेशन अस्ट्रेलियाको सहयोगमा कुल ५००० मोतीबिन्दुको शल्यक्रिया गर्न सहयोग प्राप्त भएको थियो जसमा गेटा आखा अस्पताल, राप्ती आँखा अस्पताल, श्री रण अम्बिका शाह आँखा अस्पताल, डा. विनोद निता कण्डेल आँखा अस्पताल, भरतपुर आँखा अस्पताल, केडिया आँखा अस्पताल, कीर्तिपुर आँखा अस्पताल र सगरमाथा चौधरी आँखा अस्पतालहरुबाट देशका विभिन्न जिल्लाहरुमा ७८ स्थानमा आँखा शिविर संचालन गरी कुल २५२१३ जनाको आँखा परीक्षण तथा उपचार गरिएको थियो भने जसमा ५०३१ जनाको मोतीबिन्दुको निशुल्क शल्यक्रिया गरिएको थियो । साथै डाक फाउण्डेशनको सहयोगमा संचालित कार्यक्रमको समाज कल्याण परिषद्को अनुगमन टोलीहरुबाट कार्यक्रम संचालन भएको विभिन्न अस्पतालका साथै स्थलगत अनुगमन तथा मूल्यांकन गरिएको छ ।

बाल पोषण योजना, सर्लाहीको कार्य प्रगति :

बाल पोषण योजना -सर्लाहीले सर्लाहीको हरिवनमा नियमित जाँच कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहेको छ ।

सूचना प्रविधि (आई.टि.) विभागको कार्य प्रगति :

संघको सूचना प्रविधि (आई.टि.) विभागले संघ तथा अन्तर्गतका कर्मचारीहरूलाई सूचना प्रविधिको क्षेत्रमा दक्ष बनाउने उद्देश्यले कार्यालयमा प्रयोग हुने Email, Webpage मेडिकल रिकर्ड, फलो-अप जाँच, रेकर्ड किपिङ, एन्टि भाईरस, नेटवर्किङ., टेलिफोन सिस्टम, व्याक-अप सिस्टम, सि.सि.टि.भि लगायतको काममा दक्षता बढाएको छ भने केन्द्र तथा अस्पतालहरूको सर्भरहरूको निगरानी र सोको समयानुकूल मर्मतसंभारमा जोड दिदै आएको छ । साथै कार्यालयको Websiteको क्षमता बढाएर, E-mail सर्भर बनाई कर्मचारीहरूले जहाँबाट पनि इमेल हेर्न सकिने व्यवस्था मिलाइएको छ भने संघ अन्तर्गतका आँखा अस्पतालहरूमा प्रयोग भैरहेको सफ्टवेयरमा कमी भएका रिपोर्टहरू जस्तै मेडिकल र फलोअप जस्ता रिपोर्टहरूलाई सफ्टवेयरमा समावेश गर्नका लागि सफ्टवेयर कम्पनीको सहयोग लिई सुधारका कार्यहरूमा प्राथमिकता दिदै आएको छ ।

सूचना प्रविधि (आई.टि.) कार्यशाला गोष्ठी

गत २-३, जनवरी, २०१९ मा काठमाडौँमा **Analysis of Existing Eye Hospital Software and Future Strategy** नामक IT workshop सम्पन्न गरियो ।

जनता बैंक लि.संगको सम्झौता

नेपाल नेत्रज्योति संघ र जनता बैंक लि. बिच २०७५ आषाढ १ गते रसुवा र रामेछाप जिल्लामा आँखा शिविर गर्ने विषयमा सम्झौता गरियो ।

विविध गतिविधिहरू

क) जिल्ला शाखाहरूको साधारणसभा

वर्ष २०७५/७६ मा नेत्रज्योति संघका ४० जिल्ला शाखाहरूको साधारण सभा तथा निर्वाचन कार्य सम्पन्न भै नयाँ कार्यसमिति गठन भैसकेको छ भने अछाम र ललितपुर जिल्ला गरी २ वटा जिल्लाका तदर्थ समितिको निर्वाचन हुन बाँकी रहेको छ ।

ख) आँखा उपचार केन्द्र स्थापना

सप्तरीको कञ्चनपुर, काठमाडौँ जिल्लाको चन्द्रागिरी, दक्षिणकाली र साँखु, कैलाली जिल्लाको भजनी, रुकुमपूर्व जिल्लाको लाम्पाटा, सिन्धुली जिल्लाको खाल्टे र खुर्कोट, भोजपुर जिल्लाको दिंगला र घोडेटार, मोरङ जिल्लाको दुहवी, पाँचथर जिल्लाको मिक्लाजुङ., रुपन्देही जिल्लाको रोहिनीहवामा नयाँ आँखा उपचार केन्द्र खोलिएको जानकारी गराउँदछु ।

साथै पर्सा जिल्लाको गौतमनगर स्थित ठोरी आँखा उपचार केन्द्रलाई Secondary Levelको आँखा अस्पतालको रूपमा परिणत गरिएको समेत जानकारी गराउँदछु ।

ग) प्रादेशिक गोष्ठी सम्पन्न

यस वर्ष देहायका मितिमा विभिन्न प्रादेशिक गोष्ठीहरू सञ्चालन भएको जानकारी गराउँदछु ।

प्रदेश	स्थान	मिति
प्रदेश नं. १	धनकुटा	चैत्र १९, २०७५ (अप्रिल २, २०१९)
प्रदेश नं. २	लहान	चैत्र २०, २०७५ (अप्रिल ३, २०१९)
बागमती प्रदेश	भरतपुर	वैशाख ६, २०७६ (अप्रिल १९, २०१९)
गण्डकी प्रदेश	पोखरा	ज्येष्ठ ३, २०७६ (मई १७, २०१९)

प्रदेश नं. ५	भैरहवा	बैशाख १९, २०७६ (मई २, २०१९)
कर्णाली प्रदेश	सुर्खेत	ज्येष्ठ ८, २०७६ (मई २२, २०१९)
सुदूरपश्चिम प्रदेश	धनगढी	ज्येष्ठ ६, २०७६ (मई २०, २०१९)

घ) प्रादेशिक निर्वाचन सम्पन्न

नेपालको संविधानबमोजिम संघीय संरचना अनुकूल हुने गरी संघको विधान संशोधन एवं परिमार्जन गरिसकिएको हुँदा सोही अनुसार संघको ७ वटै प्रादेशीक तहको निर्वाचन सम्पन्न भैसकेको जानकारी गराउँदछु ।

ड.) अस्पताल संचालन विषयक अन्तर्किया तथा कार्यशाला गोष्ठी

नेपाल नेत्रज्योति संघ अन्तर्गत संचालित आँखा अस्पतालका अस्पताल व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षहरुको उपस्थितिमा गत २०७६ साल ज्येष्ठ १४ गते गोदावरी स्थित होटल भ्यू भूकुटीमा अस्पताल संचालन विषयक अन्तर्किया तथा कार्यशाला गोष्ठी सम्पन्न गरियो । जसमा संघको लक्ष्य, उद्देश्य, भिजन र मिशनको बारेमा प्रस्तुतिकरण गरियो भने नेत्रज्योति संघको मूल्य, मान्यता लगायत सामाजिक परिक्षणका विषयमा विस्तृत छलफल गरियो साथै अस्पताल व्यवस्थापन, सूचना प्रविधि र आर्थिक व्यवस्थापनका विषयमा पनि आवश्यक जानकारीहरु उपलब्ध गराइयो । जिल्ला स्तरिय आँखा उपचारको क्रियाकलाप र प्रादेशीक संयोजकहरुको प्रस्तुतिकरणका बारेमा समेत विस्तृत छलफल गरियो ।

च) जिल्ला शाखाका सभापतिहरुको अभिमुखिकरण गोष्ठी

नेपाल नेत्रज्योति संघ अन्तर्गत संचालित जिल्ला शाखाका सभापतिहरुको उपस्थितिमा गत २०७५ साल फागुन ५,६,७ गते होटल रोल्याण्ड (खुशी खुशी फेमिली रिसोर्ट) मातातीर्थमा एक अभिमुखिकरण गोष्ठी सम्पन्न गरियो । जसमा आन्तरिक समन्वय, सरकारसंग समन्वय, प्रदेश सरकारसंगको समन्वय, संघिय सरकारसंगको समन्वय, विभिन्न संघ संस्थासंगको समन्वय, दातृ निकाय तथा केन्द्रीयस्तरका संघ संस्थासंगको समन्वय, विधान संशोधन तथा श्रोत परिचालनका विषयमा विस्तृतरूपमा छलफल गरियो ।

छ) नेपाल सरकारले उत्पादन गरेको नेत्र विशेषज्ञहरुलाई संघका आँखा अस्पतालहरुमा काम काज गराउने बारेमा २४ फेब्रुवरी २०१९ मा नेपाल सरकार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय र यस संघ बिच एक सम्झौता पत्रमा हस्ताक्षर गरियो ।

ज) नेपाल नेत्रज्योति संघ अन्तर्गतका आँखा अस्पतालहरुका अध्यक्ष, चिफ मेडिकल डाईरेक्टर र प्रशासकीय अधिकृतहरु सम्मिलित Sharing Best Practices of NNJS Eye Hospital नामक कार्यशाला गोष्ठी गत जुन २१, २०१९ का दिन विराटनगर आँखा अस्पतालमा सम्पन्न गरियो ।

झ) कार्य संचालन नियमावली तथा आर्थिक नियमावली संशोधन

नेपाल नेत्रज्योति संघको प्रशासनिक कार्य(संचालन नियमावली, २०७६ र आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०७६ तयार गरी परिपत्र गरियो ।

ञ) नेत्रज्योति दिवस कार्यक्रम :

नेपाल नेत्रज्योति संघले यस वर्ष पनि आफ्नो वार्षिक दिवसको अवसरमा संघको प्राङ्गणमा एक विशेष कार्यक्रमको आयोजना गरी भव्यताका साथ मनाइयो । साथै सोही दिन माननीय उपप्रधान तथा रक्षा मन्त्री इश्वर पोखरेलज्यू र महान्यायधीवक्ता श्री अग्नी खरेलज्यूको समुपस्थितिमा काठमाडौंको मुख्य प्रशासनीक क्षेत्र सिंहदरबारको प्राङ्गणमा तहाँ अवस्थित विभिन्न मन्त्रालयहरुमा कार्यरत निजामति कर्मचारीहरु करिब १२० जना जतिको आँखा जाँच गरियो । सो को प्राविधिक सहयोग कीर्तिपुर आँखा अस्पतालबाट भएको थियो ।

ट) विश्व दृष्टि दिवस :

सन् २०१८ को विश्व दृष्टि दिवश नेपाल नेत्रज्योति संघ अन्तर्गत संचालित कीर्तिपुर आँखा अस्पताल तथा अध्ययन केन्द्रमा एक भव्य समारोह आयोजना गरि मनाइयो र उक्त अस्पतालको प्राङ्गणदेखि करिब ५ किलोमिटर परको स्थानसम्म र्याली गरी आँखा सुरक्षा र आँखाको हेरचाहबाट जनचेतना जगाउने कार्य गरियो ।

ठ) सम्मौता :

London School of Hygiene and Tropical Medicine यस संघ बिच १० सेप्टेम्बर २०१८ मा संघ अन्तर्गत संचालित सगरमाथा चौधरी आँखा अस्पतालमा आँखामा प्रयोग हुने औषधीहरूको प्रभाकारिता बारे अनुसन्धान गर्ने उद्देश्यले एक सम्मौता पत्रमा हस्ताक्षर भै सो अनुसन्धानात्मक कार्य जारी रहेको जानकारी गराउँदछु ।

ड) विश्व स्वास्थ्य संगठनद्वारा टूकोमा रोग निवारण प्रमाणीकरण

गत २२ नोभेम्बर २०१८ का दिन माननीय उपप्रधान, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्री, विश्व स्वास्थ्य संगठनका क्षेत्रीय निर्देशक डा. पुनम क्षेत्रपाल तथा प्रतिनिधिहरू र युएसएआईडि का निर्देशक लगायत नेपालमा आँखा स्वास्थ्यसंग सरोकार राख्नु हुने विशिष्ट व्यक्तित्वहरूको उपस्थितिमा टूकोमा रोग निवारण प्रमाणिकरण भएको घोषणा गरियो र उक्त अवसरमा टूकोमा रोग निवारण कार्यमा विशेष योगदान पुर्याए वापत नेपाल नेत्रज्योति संघलाई सम्मान गरियो ।

ढ) मानव संसाधन तथा अत्यावश्यक उपकरणहरूको न्यूनतम आधारभूत मापदण्ड

नेपाल नेत्रज्योति संघ अन्तर्गतका आँखा अस्पतालहरूमा हुनुपर्ने अत्यावश्यक उपकरण, मानव संसाधनहरूको न्यूनतम आधारभूत मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयनको लागि अस्पतालहरूमा पठाइयो ।

ण) बाल संरक्षण नीति तथा कार्ययोजना, २०७५

यस संघ तथा अन्तर्गतका सम्पूर्ण कर्मचारी एवम् यस संघसँग सम्बन्धित अन्य सबै सरोकारवाला तथा सेवा प्रदायक संस्थाहरूका प्रतिनिधिहरूले समेत यो नीतिको अबलम्बन गर्ने गरी बालबालिकाहरूले पनि सम्मानजनक र गुणात्मक जीवनयापन गर्न पाउने अधिकारलाई सुनिश्चित गर्दै उनीहरूलाई सक्षम बनाउने कार्यमा सहयोग पुर्याउने यस संघको परिदृश्य एवम् मूल उद्देश्य प्रति प्रतिबद्ध रही यो नीति तर्जुमा गरिएको छ ।

त) नेपाल नेत्रज्योति संघ, दृष्टि पुनस्थापना सहायता कोष स्थापना

दृष्टि पुनस्थापना सहायता कोष नामक एक अक्षयकोषको स्थापना गरियो र यसको व्याजबाट संघले निःशुल्क आँखा उपचार सेवा सञ्चालन गर्नेछ भने यस कोषमा हरेक स्वदेशी तथा विदेशीले स्वेच्छाले रकम जम्मा गर्न सक्नेछन् जसमा स्वदेशी नागरीकले न्यूनतम रु. ५,०००।०० र विदेशीले न्यूनतम ५० अमेरिकी डलर जम्मा गर्न सक्नेछन् ।

थ) आँखा जाँच (Eye check up)

यस संघ तथा अन्तर्गतका निकायहरूबाट सन् २०१८ मा करिब ३०,२५,३४४ (तीसलाख पच्चिस हजार तीनसय चौवालीस) जनाको आँखा परीक्षण गरियो भने २,६४,१७६ (दुईलाख चौछठ्ठी हजार एक सय अठहत्तर) जनाको आँखाको शल्यक्रियागरिएको थियो ।

भावी कार्यक्रमहरू

नेपाल सरकारको अनुदान सहयोगको भावी कार्यक्रम

चालु आ.व २०७६।०७७ को लागि नेपाल सरकारको अनुदान सहयोगमा नेपाल नेत्रज्योति संघ मातहतका आँखा अस्पतालहरूबाट तल उल्लेखित कार्यक्रमहरू संचालन गर्न सहयोग प्राप्त भएकोले सो अनुसार यि कार्यक्रमहरू सम्पन्न गर्ने लक्ष्य लिइएकोछ ।

क्र.स	कार्यक्रम	लक्ष्य
-------	-----------	--------

१	आँखा उपचार केन्द्रहरूमा कार्यरत नेत्र सहायकलाई चशमा जाँच बारे पुर्नताजगी तालीम कार्यक्रम २ पटक	संघ अन्तर्गत दुर्गम स्थानमा संचालित आँखा उपचार केन्द्रमा कार्यरत ४० जना नेत्र सहायकहरूलाई एक पटकमा २० जनाका दरले जम्मा २ पटक चशमा जाँच सम्बन्धि पुर्नताजगी तालीम कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
२	आँखा उपचार केन्द्र स्थापना तथा संचालन	संघ अन्तर्गत संचालित ५५ वटा आँखा उपचार केन्द्र संचालनार्थ सहयोग
३	आँखा अस्पताल अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण	१५ स्थानमा अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण
४	चशमा बितरण ५० वर्ष भन्दा माथिकालाई	१५०० जना बिपन्न तथा पिछडिएका निम्न आय भएका व्यक्तिहरूलाई ।
५	न्यून दृष्टि कार्यक्रम	संघ अन्तर्गतका आँखा अस्पतालको न्यून दृष्टि विभागमा कार्यरत २० जना नेत्र सहायक तथा अप्टोमेट्रिसहरूलाई ७ दिने तालिम प्रदान गरिने
६	अस्पतालको कार्य संचालनमा सहयोग	आँखा अस्पतालहरूमा सेवा लिन आउने जेष्ठ नागरिक तथा बिपन्न वर्गका १५०० जना लाई शल्यक्रियामा सहयोग ।
७	मोतीबिन्दु शल्यक्रिया	संघ अन्तर्गतका आँखा अस्पतालबाट दुर्गम स्थानहरूमा आँखा शिविर संचालन गरी ३४५० जनाको मोतिबिन्दुको शल्यक्रिया गर्ने
८	आँखा उपचार केन्द्रलाई अस्पतालमा स्तरोन्नति गर्ने	संघ अन्तर्गतका २ वटा आँखा उपचार केन्द्रहरूलाई आँखा अस्पतालमा स्तरोन्नतिका लागि सहयोग गर्ने
९	सामुदायिक बिद्यालयहरूमा आँखा जाँच कार्यक्रम	संघ अन्तर्गतका आँखा अस्पताल तथा उपचार केन्द्रहरु बाट बिद्यालय आँखा जाँच कार्यक्रम संचालन गरी ३००० जना बिद्यार्थीलाई निशुल्क चशमा उपलब्ध गराउने
१०	डाइबेटिक रेटिनोप्याथिक शिविर संचालन तथा शल्यक्रिया	डाइबेटिक रेटिनोप्याथीक शिविर संचालन गरि १५० जनाको शल्यक्रिया सेवामा सहयोग पुर्याउने

सन २०१९/२०२० मोतिबिन्दु शल्यक्रिया गर्न सहयोग प्राप्त

चालु वर्ष २०१९ को लागि डाक फाउण्डेशनको सहयोगमा देशका विभिन्न स्थानहरूमा रहेका संघ अन्तर्गतका आँखा अस्पतालहरु मार्फत विभिन्न स्थानमा आँखा शिविर संचालन गरी शल्यक्रिया गर्न कुल ८००० को शल्यक्रियाको लागी सहयोग प्राप्त भएकोले सो अनुसारको कार्यक्रम संचालन गर्ने लक्ष्य लिइएको छ ।

भारतीय राजदुतावासको सहयोग

भारतीय राजदुतावासको सहयोगमा सन् २०१९र२०२० को लागि १५००० मोतीबिन्दु शल्यक्रिया कार्यक्रम संचालनका लागि परियोजना प्रस्ताव भई अन्तिम चरणमा रहेको छ ।

टूकोमा कार्यक्रमको भावी योजना

लक्ष्य ०७६।०७७ नेपाल सरकार

१. सेफ तथा सर्भिलिएन्स तालीम ५ जिल्ला (रोल्पा, दैलेख, रुकुम, बारा र पर्सा)

लक्ष्य ०७६।०७७ आर.टी.आई

२. Post Validation Surveillance Guideline तैयार गर्न एक बैठक काठमान्डौमा गरिने छ ।

लक्ष्य ०७६।०७७ एसेन्ड

३. वि.एल.टि.आर रिफ्रेसर तालिम, नेत्र सहायक र डाक्टरहरुलाई प्रदान गर्ने ।

४. १५० जना हेल्थ पोस्ट इन्चार्जहरुलाई तालिम प्रदान गर्ने ।

५. १ हिमाली, १ मध्य पहाडी र १ तराईका जिल्लाहरुमा Post Validation Surveillance Survey गर्ने ।

परियोजना/कार्यक्रमहरुको भावी योजना

१) नेपाल बाल दृष्टि परियोजनाको भावी योजना (REACH Project)

- बालबालिकाहरुमा बढ्दो दृष्टिदोषको समस्यालाई सम्बोधन गर्न अर्विस इन्टरनेशनलकै सहयोगमा हाल संचालनमा रहेको “नेपाल बाल दृष्टि दोष परियोजना” लाई थप सगरमाथा चौधरी आँखा अस्पताल लहान र आर.एम.केडिया आँखा अस्पताल, विरगंजमा विस्तार गरिने योजनाको अन्तिम तयारीमा पुगिएको छ । जसको लागि अर्विस इन्टरनेशनल र नेपाल नेत्रज्योति संघ विचमा निकट भविष्यमै उक्त कार्यक्रम विस्तारको लागि समझदारी पत्रमा हस्ताक्षर हुनेछ ।

२) अध्ययन तथा अनुसन्धान -भावी योजना

- यस संघ अन्तर्गतका सम्पूर्ण १८ वटै आँखा अस्पतालहरुमा गुणस्तरीय आँखा सेवा सञ्चालन तथा यस सम्बन्धि सेवा सम्पूर्ण आँखा अस्पतालहरुमा विस्तार गर्न तथा आँखा सम्बन्धि उपलब्ध सेवाको गुणस्तर एवं प्रभावकारितालाई बढाउन समयानुकूल रणनीति तयार गर्ने उद्देश्यका साथ सेवाग्राहीको सन्तुष्टि सम्बन्धि अध्ययन गरिने योजना बनाईएको छ ।
- यस अध्ययनको लागि प्रस्तावित आवश्यक बजेट करिब १८,०००,०० रहेको छ ।

३) राष्ट्रिय आँखा स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रमको भावी योजना (National Eye Health Education Program)

- आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ मा आई केयर फाउण्डेशनको सहयोगमा सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरु यस प्रकार रहेका छन् ।

क्र.सं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	कैफियत
१	आँखा स्वास्थ्य शिक्षा सामग्रीको सहयोगमा उपचारले निको हुन सक्ने अन्धोपन निवारण	आवश्यक आँखा स्वास्थ्य शिक्षा सामग्रीको विकास तथा समुदायमा यसको वितरण गरिने

यस कार्यक्रममा संलग्न अस्पतालहरु

क्र.सं	अस्पतालहरु
१	आर.एम.केडिया आँखा अस्पताल, विरगंज
२	गौर आँखा अस्पताल, गौर
३	कीर्तिपुर आँखा अस्पताल, कीर्तिपुर
४	हिमालय आँखा अस्पताल, पोखरा
५	राप्ती आँखा अस्पताल, दाङ
६	फत्तेवाल आँखा अस्पताल, नेपालगंज

यस कार्यक्रम अन्तर्गत तयार गरिने सामग्रीको लक्ष्य

क्र.सं	नम	संख्या	किसिस
१	जन्मजात शिशुको आँखाको हेरचाह नवजात शिशुको कंजटिभाइटिस तथा यसका असर सम्बन्धि सामग्री	६५००	पोष्टर
२	आँखामा लाग्ने भौतिक तथा रासायनिक चोटपटकहरु सम्बन्धि	६५००	पोष्टर
३	डाईबेटिक तथा डाईबेटिक रेडिनोपेथि सम्बन्धि सामग्री	६५००	पोष्टर
४	चश्माको हेरचाह एंव आँखामा औषधी हाल्ने सही तरिका सम्बन्धि सामग्री	६५००	पोष्टर
५	शल्यक्रिया पश्चात आँखाको हेरचाह सम्बन्धि सामग्री	६५००	पोष्टर
६	सुख्खा आँखा सम्बन्धि सामग्री	५०००	फ्लिप चार्ट
७	बढ्दो उमेरले हुने मोतिविन्दु लक्षण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि सामग्री	५०००	फ्लिप चार्ट
८	डाईबेटिक तथा डाईबेटिक रेटिनोपेथि सम्बन्धि सामग्री	५०००	ब्रोसर

सूचना प्रविधि शाखाबाट हुने भावी क्रियाकलाप

- केन्द्रीय कार्यालयको सूचना प्रविधि शाखाको क्रियाकलापलाई समय सान्दर्भिक बनाउन आवश्यक प्रविधि र उपकरणहरुको व्यवस्था गरिनेछ ।
- केन्द्रीय कार्यालयको Websiteलाई समयानुकूल विकास गर्ने र आँखा अस्पतालहरुमा जाँच गरिएका बिरामीहरुको रिकर्डलाई चुस्त र दुरुस्त राख्ने ।
- यस विभागका जनशक्तिलाई आवश्यक तालीमको व्यवस्था मिलाउने ।
- कार्यसमितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरु र केन्द्रीय कार्यालयका सम्पूर्ण कर्मचारीहरुलाई सूचना प्रविधि सम्बन्धि ज्ञान दिलाउने ।

प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकार छलफल(Advocacy)

देश नयाँ संरचनामा गएपछि आँखा स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी कार्यक्रमहरुको संचालन र आर्थिक रुपरेखा सहित भावीकार्यक्रमहरुको विषयमा प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारहरुसंग व्यापकरुपमा छलफल ९बमखयअवअथ० कार्य अघि बढाइने छ ।

क्लिनिकल परीक्षण (Clinical Audit)

अस्पताल तथा उपचार केन्द्रबाट बिरामीहरुलाई पुऱ्याइएको सेवामा प्रयोग भएको प्रविधिहरु एचयतयअर्या अनुसार कामभए/नभएको विषयमा परीक्षण कार्य गरिनेछ ।

यस संघअन्तर्गतका निकायहरूमा संलग्न स्वयंसेवीहरूलाई आँखा सेवा र आँखाको महत्व विषयमा ज्ञान दिलाउने उद्देश्यले केही दिनको तालीम उपलब्ध गराउन उपयुक्त हुने देखिएकोले सो तालीमका लागि कार्य योजना समेत तयार भैसकेकोले सो यथाशीघ्र संचालन गरिने छ ।

नेपाल नेत्रज्योति संघको दीर्घकालिन योजना

संघले आफ्नो उद्देश्य प्राप्तिका लागि हालसम्म गरेको उपलब्धिहरूको मुल्यांकन गरी भविष्यमा पनि यस अभियानलाई चुस्त दुरुस्त र समयसापेक्ष बनाउने उद्देश्यले १० वर्षे दीर्घकालिन योजना तयार गरिनेछ ।

भष्टाचार विरुद्ध नीति, लैङ्गिक समानता नीति र यौन शोषण रोकथाम नीति

संघ तथा अन्तर्गतका निकायहरूलाई भष्टाचार रहित बनाउने, लिङ्गको आधारमा हुने दुर्व्यवहार र यौन शोषणलाई निरुत्साहित गराउने उद्देश्यले यी नीतिहरू तयार गरी लागू गर्ने योजना रहेको छ ।

माननीय सभासदज्यूहरू,

नेपाल नेत्रज्योति संघ एक गैरसरकारी सामाजिक संस्था हो र यसका आफ्नै सीमा र क्षेत्रहरू छन् । आँखा स्वास्थ्यका क्षेत्रमा यसले आजसम्म जे जति योगदान गर्न सकेको छ, यसका पछाडि समाजसेवी, प्राविधिक जनशक्ति, प्रशासनिक कर्मचारीहरू, सरकार तथा दात्रीसंस्थाहरूको साभा प्रयास र सहयोगात्मक भावनाको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको छ, यसभन्दा पनि महत्वपूर्ण कुरा उदात्त भावनायुक्त स्थानीय जनसमुदायहरूको पूर्ण साथ र सहयोगविना संघ आजको अवस्थामा किमार्थ पुग्न सक्ने थिएन । संघले सदैव स्थानीय सहयोग र सहभागितालाई प्राथमिकता दिँदै आएको छ । आगामी दिनमा पनि यही मान्यतालाई आत्मसात गर्दै संघले आफ्ना क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्दै जाने छ ।

मैले माथि संघका केही उपलब्धि र आगामी वर्षका लक्ष्य र कार्यक्रमहरूको विवरण प्रस्तुत गरें । तर हाम्रा सामू कार्यक्रमको सफलताका लागि प्रशस्त चुनौतीहरू पनि रहेका छन् । संविधानतः अब मुलुक संघियतामा गएकाले संघले पनि आफ्ना संरचना तथा सेवाहरूलाई कसरी संघ अवधारणाअनुरूप प्रभावकारी ढङ्गले सेवा प्रवाह गर्ने भन्ने चुनौती हामी सामू छ ।

संघको यस २६ औँ केन्द्रीय सभाको पुनीत क्षणमा संघलाई हरेक परिस्थितिमा पनि साथ र सहयोग दिनुहुने समाजसेवी, स्थानीय जनसमुदाय, सरकार, दात्री निकायहरू तथा संघका कर्मचारीहरूप्रति म संघको तर्फबाट धन्यवाद तथा आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु । यस सभाले संघलाई अझ प्रभावकारी रूपमा सेवा प्रदान गर्नका लागि आवश्यक मार्गदर्शन गर्ने विश्वास लिएको छु ।

अन्त्यमा, उपचार सेवाको अभावकै कारण कुनै पनि सर्वसाधारणले दृष्टिविहिन हुन नपरोस् भन्ने उद्देश्यका साथ आँखा स्वास्थ्य सेवाका क्षेत्रमा क्रियाशील नेपाल नेत्रज्योति संघले अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा जुन महत्व र स्थान पाउँदै आएको छ, यसलाई टिकाई राख्ने जिम्मेवारी हामी सबैको काँधमा रहेको छ । यसमा हामी सबैको साभा प्रयत्न र नेपाल सरकारको उचित सहयोगको खाँचो छ । अतः नेपाल सरकारले पनि दृष्टिविहिनता न्यूनीकरणको अभियानमा संघलाई अपेक्षित सहयोग प्रदान गर्नेछ भन्ने विश्वासका साथ संघको वार्षिक प्रतिवेदन अन्त्य गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

धन्यवाद ।

जय नेत्रज्योति ।

श्यामकुमार पोखरेल, महासचिव

श्रीमान् अध्यक्षज्यू,
केन्द्रीय कार्यसमितिका पदाधिकारी तथा सदस्यज्यूहरु
यस सत्रका सभापतिज्यू तथा उपसभापतिज्यू
उपस्थित सभासदज्यू,

नेपाल नेत्रज्योति संघको केन्द्रीय सभाको २६औं अधिवेशनमा कोषाध्यक्षको रुपमा आर्थिक प्रतिवेदन पेश गर्न पाउदा आफूलाई गौरवान्वित अनुभव गरिरहेको छु ।

नेपालको संविधानले आधारभूत स्वास्थ्यलाई स्थानीय तहमा जिम्मा दिएको छ साथै प्रत्येक नागरिकले आधारभूत स्वास्थ्य सम्बन्धि स्थानीय तहबाट संविधानले प्रदत्त गरेको अधिकार अनुसार नै प्राप्त गर्ने व्यवस्था गरिएको छ । सोको लागि आवश्यक पर्ने बजेट स्थानीय तह मै व्यवस्थापन गरिएको र आंखा सेवा पनि आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा नै पर्ने हुने भएको हुंदा हामी जिल्लामा रहेका समाजसेवीहरुले स्थानीय सरकारबाट तर्जुमा गरिएको स्वास्थ्यको बजेटमा आंखाको पनि बजेट समावेश गराई स्थानीय तहबाटै प्राप्त गर्ने गरी काम कारवाही गर्नुपर्ने हुंदा सबै जिल्लामा रहेका आंखा अस्पताल तथा आंखा उपचार केन्द्र संचालन गर्नु हुने तपाईं समाजसेवी साथीहरुले सोहीअनुरूप सम्बन्धि निकायमा सम्पर्क राखी बजेटको व्यवस्थापन भए नभएको एकिन गरी नभएको भए समावेश गर्न लगाई आफ्नो स्थानीय तहमा काम कारवाही गर्न हुन समेत म सम्पूर्ण सभासद् मित्रहरु मार्फत जानकारी गराउन चाहान्छु ।

अब म यस सम्मानित सभामा संघले गत वर्षमा सञ्चालन गरेका वित्तिय प्रगति, आगामी आ.व. मा गर्ने वित्तिय कार्ययोजना तथा बजेट संक्षेपमा प्रस्तुत गर्न अनुमति माग्दछु ।

अस्पतालहरुको बाह्य तथा आन्तरिक लेखापरीक्षणको स्थिति:

आर्थिक वर्ष २०७४।७५मा गौर आंखा अस्पताल, गौर, गेटा आंखा अस्पताल, गेटा, राप्ति आंखा अस्पताल, दाङ., लमही आंखा अस्पताल, लमही, श्री छन्द (काले बाबू) नारायणी आंखा अस्पताल, बहादुरगंजको आन्तरीक लेखापरीक्षण कार्य सम्पन्न गरेको छ । यसै गरि नेपाल नेत्रज्योति संघको केन्द्रीय कार्यालय र यसका विभागहरु नेशनल आई साइट कार्यक्रम, राष्ट्रिय टुक्रोमा कार्यक्रम, नेपाल सरकार सहयोग कार्यक्रम, राष्ट्रिय आंखा स्वास्थ्य कार्यक्रम र अर्विस सहयोग कार्यक्रमको लगायत विराटनगर आंखा अस्पताल, विराटनगर, भरतपुर आंखा अस्पताल, भरतपुर, हिमालय आंखा अस्पताल, पोखरा, डा. विनोद निता कण्डेल आंखा अस्पताल, परासी, लुम्बिनी नेत्र विज्ञान अध्ययन संस्थान, भैरहवा, पाल्पा लायन्स लाकौल आंखा अस्पताल, तानसेन पाल्पा, बुटवल लायन्स आंखा अस्पताल, बुटवल, केडिया आंखा अस्पताल, बीरगंजको आन्तरिक लेखापरीक्षण कार्य सम्पन्न भैसकेको छ । र आर्थिक वर्ष २०७५।७६को बाह्य लेखापरीक्षण कार्य जारी रहेको व्यहोरा अनुरोध छ । आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को आन्तरिक लेखा परीक्षण कार्य भने जारी रहेको छ । संघको केन्द्रीय कार्यालय र डा.रामप्रसाद पोखेल आंखा अस्पतालको आ.व. २०७५।७६को बाह्य लेखापरीक्षण सम्पन्न भैसकेको जानकारी यस सभामा जानकारी गराउन चाहान्छु।

यस वर्ष देखि आन्तरीक लेखापरीक्षण सम्बन्धित अस्पतालले नै गर्ने विषय नियमावलीमा समावेश गरिएको छ ।

अब म आर्थिक वर्ष २०७५।०७६ को नेपाल नेत्र ज्योति संघ केन्द्रीय कार्यालय, नेपाल सरकार सहयोग कार्यक्रम तथा राष्ट्रिय ट्रकोमा कार्यक्रमको समष्टिगत लेखापरीक्षण प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहान्छु ।

आय तर्फ:

आर्थिक वर्ष २०७५।०७६ मा संघको केन्द्रीय कार्यालयको जम्मा आम्दानी रु.१०,७५,२५,४५६।८९९मध्ये आन्तरिक श्रोतबाट रु.१,७९,३७,०६१।९३ तथा बाह्यश्रोतबाट रु.८,९५,८८,३९४।९६आम्दानी भएको जानकारी गराउँदछु । यस संघको बाह्य आयको श्रोत मुख्यतया दात्री संस्थाबाट प्राप्त कार्यक्रम अनुदान, नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान र आन्तरिक आम्दानीको श्रोतमा कार्यक्रम सहयोग, अस्पताल आम्दानी, मुद्धती खाताबाट आर्जित हुने व्याज आदि रहेको छ ।

व्यय तर्फ

आर्थिक वर्ष २०७५।०७६को कुल खर्च ह्रास कट्टी रकम रु.१९,६७,८३६।२१ समेत गरी रु.१३,११,८५,५३९।२१रहेको थियो । सो वर्ष आम्दानीभन्दा खर्च बढि भै रु.२,३६,६०,०८२।३२ न्यून हुनगएको देखिन्छ । विवरणको लागि लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन पेश गरेको छु ।

आर्थिक वर्ष २०७४।०७५ मा अस्पतालहरुको आयव्यय विवरण तथा आर्थिक स्थितिको विवरण यसै साथ छुट्टै पानामा संलग्न गरि पेश गरेको छु । जिल्ला शाखाहरुको सम्पूर्ण विवरण प्राप्त नभएका पनि जुन शाखा र आंखा उपचार केन्द्रको प्राप्त भएको छ सो यसमा समावेश गरिएको छ । अबदेखि जिल्ला शाखाले पनि आफ्नो वार्षिक बजेट तयार गरि लेखापरीक्षण समेत गराई नियमावली अनुरूप आर्थिक प्रतिवेदन केन्द्रीय कार्यालयमा पठाउन हुन म यसै सभाबाट आव्हान गर्दछु । कतिपय जिल्ला शाखाले आफ्नो आम्दानी खर्चको विवरण छुट्टै नभएको र आंखा अस्पताल तथा उपचार केन्द्रमा रहेको भनि अवगत गराएकोमा अब देखि जेजस्तो छ उपचार केन्द्र र जिल्ला शाखा तथा अस्पतालले छुट्टै आय व्यय विवरण पठाउने व्यवस्था गरेमा आर्थिक विवरण र कार्यक्रमको प्रगति मापन गर्न सजिलो हुने म यस सभालाई अनुरोध गर्दछु ।

१. श्री हिमालय आंखा अस्पताल, पोखरा

आर्थिक वर्ष २०७४।०७५ मा जम्मा आम्दानी रु.११,६६,८४,९०१।०० रहेकोमा खर्च तर्फ जम्मा रु.९,६५,९२,०५१।०० रहेको छ । बचत रकम रु.२,००,९२,८५०।०० रहेको छ ।

२. श्री हिरालाल सन्तुदेवी प्रधान नेत्र अध्ययन संस्थान (भरतपुर आंखा अस्पताल, भरतपुर)

आर्थिक वर्ष २०७४।०७५ मा जम्मा आम्दानी रु.१६,०६,१०,१७५।४५ रहेकोमा खर्च रु.१२,५३,०१,८६०।३५ भई बचत रकम रु.३,५३,०८,३१५।१० रहेको छ ।

३. श्री लुम्बिनी नेत्र विज्ञान अध्ययन संस्थान (श्री रण अम्बिका शाह आंखा अस्पताल,भैरहवा

आर्थिक वर्ष २०७४।०७५ मा जम्मा आम्दानी रु.४०,८७,८६,४७०।७१ रहेकोमा रु.३४,५६,३५,६३३।२३ खर्च भई बचत रकम रु.६,३१,५०,८३७।४८ रहेको छ ।

४. श्री फत्तेवाल आंखा अस्पताल, नेपालगंज

आ.व. २०७४।०७५ मा जम्मा आम्दानी रु. ८,३२,८०,१४१।११ रहेकोमा खर्च रु.७,४०,५१,४८५।५७ भई बचत रकम रु.९२,२८,६५५।५४ रहेकोछ ।

५. श्री रामकुमार महावीरप्रसाद केडिया आंखा अस्पताल, वीरगंज

आ.व.२०७४।०७५मा रु.८,७२,६६,९५१।२४ आयमा रु.८,३१,३२,७११।३८ खर्च हुन गई बचत रकम रु.४१,३४,२३९।८६ रहेको छ ।

६. श्री पूर्वान्चल क्षेत्रीय आंखा उपचार कार्यक्रम (EREC-P), बिराटनगर

यस कार्यक्रमले आर्थिक वर्ष २०७४।०७५मा रु.९४,१८,३८,४९२।५८ आय आर्जन गरेको छ भने रु. ७२,१५,७८,१५१।६३ खर्च गरि रु.२२,०२,६०,३४०।९५० बचत गर्न सफल भएको छ ।

७. श्री गेटा आंखा अस्पताल, गेटा

यस अस्पतालले आर्थिक वर्ष २०७४।७५ मा रु.२७,८४,५७,३१७।४० आय गरेकोमा रु. २२,८२,४५,७९३।५२ खर्च गरि रु.५,०२,११,५२३।८८ बचत गर्न सफल रहेको छ ।

८. श्री गौर आंखा अस्पताल, गौर

आ.व.२०७४।०७५मा जम्मा रु.७,२४,०२,१९९।२८ आय भएकोमा रु.७,२९,४९,९८३।५० खर्च रु.५,४७,७८४।२२ न्यून रहेको छ ।

९. श्री राप्ति आंखा उपचार कार्यक्रम (राप्ती आंखा अस्पताल,दाङ.)

आर्थिक वर्ष २०७४।७५ मा जम्मा रु.१२,३९,३१,९७७।३२ आय भएकोमा खर्च रु. ११,२०,७३,१८७।२० हुन गई रु.१,१८,५८,७९०।१२ रकम बचत भएको देखिन्छ ।

१०. श्री पाल्पा लायन्स लाकौल आंखा अस्पताल, पाल्पा तानसेन

आर्थिक वर्ष २०७४।०७५ मा जम्मा रु.२,०६,८७,७०३।५२ आय गरी रु.१,८०,६७,६०३।७८ खर्च भै रु.२६,२०,०९९।७४ रकम बचत हुन गएको छ ।

११. बुटवल लायन्स आंखा अस्पताल, बुटवल

आर्थिक वर्ष २०७४।०७५ मा जम्मा रु.४,७६,३४,९७९।०० आय गरी रु.४,६८,३०,४७३।०० खर्च भै रु.८,०४,५०६।०० रकम बचत हुन गएको छ ।

१२. डा.रामप्रसाद पोखेल आंखा अस्पताल, धनकुटा

आर्थिक वर्ष २०७५।०७६मा यस आंखा अस्पतालले रु.८१,६३,९९९।७६ आय गरि रु.८०,४५,७९०।७० खर्च गरेर रु.१,१८,२०९।०६ बचत गर्न सफल भएको छ ।

१३. किर्तिपुर आंखा अस्पताल तथा अध्ययन केन्द्र, किर्तिपुर
 आर्थिक वर्ष २०७४।०७५मा यस केन्द्रले रु.१,३२,७७,०५८।०६ आय गरी रु.१,९१,०५,६०७।९९ खर्च गरेको छ भने रु.५८,२८,५४९।९३ न्यून रहेको छ ।
१४. डेचेन दोड.ला आंखा उपचार केन्द्र, ताप्लेजुङ.
 आर्थिक वर्ष २०७४।०७५मा यस उपचार केन्द्रले रु.२८,४६,७५१।०० आय गरि रु.२८,५५,२०८।०० खर्च गरि रु.८,५४७।०० न्यून रहेको छ ।
१५. श्री जुम्ला आंखा उपचार केन्द्र, जुम्ला
 आर्थिक वर्ष २०७५।०७६मा यस उपचार केन्द्रले रु.४३,९५,८५१।२२ आम्दानी गरेको थियो भने रु.२३,९६,८६०।३९ खर्च गरि रु.१९,९८,९९०।८३ बचत गरेको छ ।
१६. श्री बाग्लुङ. आंखा उपचार केन्द्र, बाग्लुङ.
 आर्थिक वर्ष २०७४।०७५मा यस उपचार केन्द्रले रु.९०,९२,८१६।०० आम्दानी गरेको थियो भने रु.५७,३९,८९५।८३ खर्च गरि रु.३३,५३,९२०।१७ बचत गरेको छ ।
१७. श्री गुल्मी तम्घास आंखा उपचार केन्द्र, गुल्मी
 आर्थिक वर्ष २०७४।०७५मा यस उपचार केन्द्रले रु.१,१२,७६,५०१।८६ आम्दानी गरेको थियो भने रु.१,०१,६८,७४५।७५ खर्च गरि रु.११,०७,७५६।११ बचत गरेको छ ।
१८. डा.बिनोद निता कण्डेल आंखा अस्पताल,परासी
 आर्थिक वर्ष २०७४।०७५मा यस आंखा अस्पतालले रु.२,९७,६०,१३३।१० आय गरि रु.२,५६,१५,२३३।७२ खर्च गरेर रु.४१,४४,८९९।३८ बचत गर्न सफल भएको छ ।
 आर्थिक वर्ष २०७५।७६को लेखापरीक्षण कार्य समाप्त नभईसकेको अवस्थामा आ.ब.२०७४।७५ र २०७३।७४को आयव्यय विवरणको तुलनात्मक विवरण पेश गरिएको छ । यस आ.ब.२०७४।७५मा संघ तथा संघ अन्तरगतका आंखा अस्पताल जुन विवरण प्राप्त हुन आएको छ अनुसार जम्मा आम्दानी रु.२,५१,४३,६५,५९३।३५ रहेको छ भने सोही अवधिमा रु.२,०९,६५,०४,०७२।७८ खर्च भएको छ । हास कट्टी अगाडीको बचत रु.४१,७८,६९,९७७।५७ रहेको छ ।

संघले आ.ब २०७६/७७ मा गर्ने भावी कार्य योजना तथा बजेटको विवरण:

आगामी आ.व. २०७६/७७ मा संघले आर्थिक रूपमा गर्नुपर्ने निर्णय र भावी कार्ययोजना निम्न रहेको व्यहोरा जानकारी गराउँदछु :

१. संघ अन्तर्गत सञ्चालित जिल्ला शाखा, अस्पताल तथा उपचार केन्द्रहरूमा वित्तिय सुशासन कायम गर्न तथा देशको बदलिदो आर्थिक तथा कर सम्बन्धि नियमहरूको पालना गर्नका निमित्त पनि अब आउंदा दिनहरूमा संघको समष्टिगत बजेट तथा कार्ययोजना र लेखापरीक्षण प्रतिवेदन तयार पार्नु आवश्यक भए बमोजिम समष्टिगत विवरण तयार गर्न आवश्यक कदम चालिनेछ । अस्पतालले संचालित गरेका आंखा उपचार केन्द्रहरूले गरेका आर्थिक क्रियाकलाप प्रत्येक केन्द्रको छुट्टा छुट्टै हुने गरि आय व्यय लेखापरीक्षण गरि आंखा अस्पतालको लेखामा समावेश गरि समष्टिगत आर्थिक विवरण तयार गर्नका लागि अनुरोध गरिन्छ ।

२. संघ तथा संघ अन्तर्गत सञ्चालित निकाय तथा अस्पतालहरूमा विगतका वर्षमा पुष मसान्त पश्चात पनि बाह्य लेखापरीक्षण हुदै आएको परिप्रेक्ष्यमा वित्तिय एकरूपता तथा सुशासन कायम गर्न तथा आर्थिक कर सम्बन्धि नियमहरूको पालना तथा यसको बदलिदो परिस्थितिको मध्यनजर गर्दै संघ तथा संघद्वारा सञ्चालित जिल्ला शाखा, अस्पताल तथा आंखा उपचार केन्द्रहरूको बाह्य लेखापरीक्षण आगामि वर्षदेखि कर प्रशासनको प्रचलित नियम तथा निर्देशन बमोजिम भाद्र मसान्तसम्म गराउने लक्ष्य लिएको जानकारी गराउँदछु ।

३. नेपाल सरकारलाई बुझाउनुपर्ने आयकर, स्वास्थ्य सेवा कर, मूल्य अभिवृद्धि करको वर्तमान अवस्थाको अस्पष्टतालाई सम्बन्धित विभागहरूमा गएर स्पष्ट पार्ने र सोही अनुरूप संघले नेपाल सरकारबाट प्राप्त निर्देशनहरूलाई पूर्णरूपमा पालना गर्ने योजना रहेको जानकारी गराउँदछु ।

४. संघको नाममा स्थायी लेखा नम्बर(PAN NO.) र संस्था दर्ता संघ भई त्यस अन्तरगत संचालित निकायहरूको आर्थिक कारोवार र त्यसमा लाग्ने कर र कट्टी रकम संघको PAN No.मा नै जम्मा गर्न पर्ने कानुनी प्रावधान तथा आन्तरिक राजस्व कार्यालयको पत्र अनुसार संघ र त्यसका निकायको सम्पूर्ण कर आर्थिक वर्ष २०७५/७६को शुरु महिना देखि नै केन्द्रीय कार्यालयबाट गरिने निर्णय भएकोमा सो हुन नसकेकोमा त्यसमा पहल गरिने छ । साथै सो सम्बन्धि दुई दिने कार्यशाला यहि जेष्ठको तेश्रो हप्तामा केन्द्रीय कार्यालयमा गरिने छ ।

५. केन्द्रीय कार्यालयको व्यवस्थापन खर्च तथा आंखा अस्पताल कार्यक्षेत्र बाहेकको क्षेत्रमा आंखा सेवा पुर्याउनका लागि अस्पतालले गरेको आम्दानीमा कार्यक्रम संचालन खर्चको शोधभर्ना ,तालीम तथा शैक्षिक खर्च र आंखा उपचार केन्द्रको आम्दानी कटाई प्राप्त भएको आम्दानीको १ प्रतिशत रकम सहयोग लिने निर्णय भएबमोजिम उपलब्ध गराउनमा यहांको समन्वय तथा सहयोगको अपेक्षा गरिएकोछ ।

६. त्यस्तै संघको आर्थिक समितिबाट निम्न विषयहरूमा आवश्यक निर्णयहरूलाई केन्द्रीय कार्यसमितिमा पेश गर्ने जानकारी गराउदछु ।

- Fund Channelization मा एकद्वार प्रणालीको लागि दातासंग आवश्यक छलफलको लागि पहल गर्ने ।
- परियोजना सम्झौतामा नै कार्यक्रमको आधारमा Overhead राख्ने र सो सम्बन्धमा दातृनिकायलाई परिपत्र गर्ने ।

अब म सभासदज्यूहरूमा संघको केन्द्रीय कार्यालय तथा त्यसबाट सञ्चालित परियोजनाहरूको बजेट प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु :

आ.व. २०७६।७७ को अनुमानित आय व्यय यस प्रकार रहेको छ ।

आय तर्फ :

१. आन्तरिक श्रोत:

आ.व. २०७६।७७ को प्रस्तावित आयमा २,३४,२३,०००।०० आन्तरिक श्रोतबाट आय हुने अनुमान पेश गरेको छ ।

२. बाह्य श्रोत:

आर्थिक वर्ष २०७६।७७ मा रु.२२,१९,३४,३७०।४० बाह्य अनुदान प्राप्त हुने अनुमान गरिएको छ । सरकारी अनुदान र कार्यक्रमको लागि दात्री संस्थाले दिने कार्यक्रम अनुदान को अनुमानित रकम यस शीर्षकमा राखिएको छ ।

व्यय तर्फ

१. प्रशासनिक खर्च:

प्रशासनिक खर्चका लागि यस आर्थिक वर्ष २०७६।७७ रु. ३,२१,९६,९९७।५८ राखिएको छ । कुल खर्चमा ११.८१ प्रतिशत यसको भार रहेको छ ।

२. कार्यक्रम खर्च

आर्थिक वर्ष २०७६।७७ मा रु.२१,१३,७८,१७०।४० कार्यक्रम संचालनार्थ खर्च हुने अनुमान गरिएको छ । कर्मचारीहरूको वृत्ति विकासको लागि तालिम र कार्यशाला संचालन गर्ने कार्यक्रम रहेको छ । यस वर्ष आंखा स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम, स्कूल आंखा जांच कार्यक्रम, प्रेसवायोपिया कार्यक्रम, ट्रकोमा कार्यक्रम, कान उपचार सेवा तालीम कार्यक्रम, नयां आंखा उपचार केन्द्रहरू स्थापना तथा संचालन र नेत्रदान शिविर संचालनका साथै ३ वटै प्रदेशमा र्याव (RAAB) सर्वे गर्ने कार्यक्रमहरू रहेका छन् । बाह्य श्रोतबाट उपलब्ध रकमको कार्यक्रम खर्च ८६.७८ प्रतिशत रहेको छ ।

समष्टीगत रूपमा आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को प्रस्तावित बजेटमा रु.२४,५३,५७,३७०।४० आम्दानी र रु.२४,३५,७५,१६७।९८ खर्च हुने अनुमान गरिएको छ । समग्र बजेटमा रु.१७,८२,२०२।४२ रकम बचत हुने अनुमान गरिएको छ ।

साथै, केन्द्र, आंखा अस्पताल, आंखा उपचार केन्द्र र शाखाहरूबाट प्राप्त भएको विवरण अनुसार आ.व.२०७६।७७ मा जम्मा रु.३,३०,५७,०८,५४५।५३ अनुमानित आय र रु.३,१०,३२,६२,०४०।९९ अनुमानित खर्च गरि रु.२०,२४,४६,५०४।५४ बचतको अनुमानित गरिएको छ । अनुमानित आम्दानी र खर्च विवरण (बजेट) पनि यहाँहरू समक्ष पेश गरिएको छ ।

अन्त्यमा, संघले आफ्नो बयालिस वर्ष लामो इतिहासमा उल्लेखनीय रूपमा आफ्नो सेवा विस्तार गर्दै विश्वमै नमूना सेवा प्रदायकको रूपमा ख्याती कमाएको छ र उक्त ख्यातीलाई अझ उचाइमा पुऱ्याउन आउंदा दिनहरूमा संघले वित्तिय सुशासन, आर्थिक पारदर्शिता तथा कुशल व्यवस्थापकीय क्षमताको प्रदर्शन गर्नु पर्ने टड्कारो महशुस गरेको सन्दर्भमा संघले ल्याउने हरेक नीति तथा कार्ययोजनामा यहाँहरूको पूर्ण रूपमा सहयोग र समर्थन रहनेछ भन्दै निम्न लिखित प्रस्तावहरू स्वीकृतिका निमित्त

सभासदज्यू समक्ष पेश गरेको छु ।

आ.व २०७५/७६ को लेखा परिक्षण प्रतिवेदन स्वीकृति ।

आ.व २०७६/७७ को प्रस्तावित बजेटको स्वीकृति ।

आ.व.२०७६/७७ को निमित्त लेखापरीक्षक नियुक्त गर्न केन्द्रीय कार्यसमितिलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्न स्वीकृति प्रदान गर्न ।

धन्यवाद ।

जय नेत्रज्योति ॥

चिजकुमार मास्के, केन्द्रीय कोषाध्यक्ष

केन्द्रीय सभाबाट पारित प्रस्तावहरू

अधिवेशनको कार्यसूची अनुसार केन्द्रीय अध्यक्षज्यूद्वारा गठित मस्यौदा समितिले उक्त केन्द्रीय सभामा प्रस्तुत गरेका प्रस्तावहरू सर्वसम्मत रूपमा पारित गरिएको हुँदा सो प्रस्तावहरू निम्नलिखित रहेका छन् :-

१. नेपाल नेत्रज्योति संघको केन्द्रीय सभाको २६ औँ अधिवेशनमा प्रमुख अतिथिका रूपमा उपस्थित हुनभई संघलाई थप उत्साह र हौसला प्रदान गरिदिनु भएकोमा प्रमुख अतिथि माननीय स्वास्थ्य तथा जनसंख्या राज्यमन्त्री डा.सुरेन्द्रकुमार यादवज्यूप्रति सभा आभार व्यक्त गर्नुका साथै अतिथिगण, दातृ निकायका प्रतिनिधि लगायत सम्पूर्ण सरोकारवाला संस्था एवं महानुभावहरूप्रति सभाद्वारा धन्यवाद ज्ञापन गरियो ।
२. यस २६ औँ अधिवेशनबाट पुरस्कृत एवं सम्मानित हुनुहुने (नेत्रविशेषज्ञ) चिफ मेडिकल डाईरेक्टर डा.सुरेशराज पन्त, लेखा अधिकृत बामदेव सुवेदी, नेत्र अधिकृत सागर घिमिरेलाई सभाद्वारा बधाई ज्ञापन गरियो ।
३. संघले सरकारको स्वास्थ्य प्रणालीमा आँखा स्वास्थ्य सेवालार्ई एकीकृत गर्न आवश्यक मोडालिटी सहितको प्रस्ताव तयार गरी नेपाल सरकारमा पेश गर्ने र सोको कार्यान्वयनका लागि आवश्यक पहल गर्नेछ ।
४. आँखा अस्पतालहरूलाई क्रमश वातावरण मैत्री अस्पतालको रूपमा विकाश गर्दै लैजाने छ ।
५. नेत्र सहायकहरूको शैक्षिक तालिम कार्यक्रमको गुणस्तर निर्धारण गर्नका लागि आवश्यक गुणस्तर मापन प्रणाली तयार गरी लागू गर्नेछ ।
६. संघीय, प्रादेशिक तथा जिल्लाका आँखा स्वास्थ्य सेवाको सञ्चालनमा प्रभावकारिता ल्याउन एक एकीकृत सुशासन प्रणाली तयार गरी कार्यान्वयन गर्नेछ ।
७. गत वर्षका केन्द्रीय सभाले निर्णय गरेअनुसार संघअन्तर्गतका आँखा अस्पतालहरूले केन्द्रलाई बुझाउनु पर्ने हालसम्मको १% रकम बुझाउन पत्राचार गर्ने ।
८. नेपाल सरकारका सम्बद्ध निकायहरूबाट पटक पटक संघलाई संघको एकीकृत लेखा विवरण प्रस्तुत गर्न ताकेता भइ आएको सन्दर्भमा आगामी आ.व.मा संघको एकीकृत आय व्ययको (बजेट) लेखा तयार पार्ने विषयमा अध्ययन गरी निष्कर्षमा पुग्न एउटा विज्ञ समूह गठन गरी आवश्यक अध्ययन गर्नेछ ।
९. संघको प्रचलित प्रशासनिक र आर्थिक नियमावलीमा व्यवस्थापन समितिको सदस्य सचिवमा अस्पताल व्यवस्थापक राख्ने व्यवस्था भएकोमा केन्द्रीय कार्यसमितिले अब उपरान्त सदस्य सचिवमा चिफ मेडिकल डाईरेक्टर/अस्पताल व्यवस्थापक नै रहने विषयमा व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष, चीफ मेडिकल डाईरेक्टर एवं अस्पताल प्रशासकहरूको संयुक्त गोष्ठीमा छलफल गरी आवश्यक निर्णय गर्ने ।
१०. आँखा उपचार सेवासँग सम्बन्धित संस्थाहरू जस्तै नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, लायन्स क्लब, रोटरी क्लब, तिलगंगा आँखा अस्पताल, नेपाल आँखा अस्पताल, स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानहरू लगायत संस्थाहरूसँग समन्वय गरी सेवामा दोहोरोपन हुन नदिन आवश्यक पहल गर्नेछे ।
११. जिल्लामा रहेका आँखा उपचार केन्द्रलाई आवश्यकता र औचित्यका आधारमा क्रमश स्तरोन्नती गरी शल्यक्रिया केन्द्रको रूपमा विकाश गर्दै लैजाने साथै प्राविधिक दृष्टिकोणबाट उपयुक्त भएका आँखा उपचार केन्द्रहरूलाई क्रमश Secondary Level Hospital मा विकाश गर्दै लैजाने छ ।

१२. प्रत्येक प्रदेशमा कम्तिमा एउटा Referral Hospital बनाउन आवश्यक पहल गर्नेछ ।
१३. समाजसेवीहरूलाई नेपाल नेत्रज्योति संघ, केन्द्रीय कार्यालयबाट दिँदै आएको पुनर्ताजगी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने व्यवस्था गर्नेछ ।
१४. संघ अन्तर्गतका वित्तिय अवस्था कमजोर भएका अस्पतालहरूको सेवाहरू विस्तार गरी ती अस्पतालहरूलाई आत्मनिर्भर बनाउन आवश्यक पहल गर्नेछ ।
१५. सभाद्वारा पारित उपर्युक्त प्रस्तावहरू कार्यान्वयन गर्दा बजेटमा प्रभाव पर्ने भएमा सोको केन्द्रीय कार्यसमितिले आवश्यक व्यवस्थापन गर्नेछ ।
१६. नेपाल नेत्रज्योति संघको केन्द्रीय सभाको २६ औँ अधिवेशनको सफलतापूर्वक आयोजना गर्न प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा सहयोग पुर्याउनु हुने संघ संस्था तथा संघको केन्द्रीय कार्यसमिति तथा केन्द्रीय कार्यालयका सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई सभाद्वारा धन्यवाद प्रदान गरियो ।
१७. केन्द्रीय सभाबाट पारित निर्णयहरूमा हस्ताक्षर गर्नका लागि केन्द्रीय सभाका निम्न सभासदहरूलाई प्रतिनिधिको रूपमा अधिकार प्रत्यायोजनसहित पठाउने निर्णय गरियो ।

क) श्री राजकुमार राजभण्डारी, सभापति, काठमाडौँ शाखा

ख) श्री कृष्णराज धरेल, सभापति, चितवन शाखा

परिशिष्ट-५

दिगंगतहरुमा श्रद्धान्जली

अधिवेशनको समापन पूर्व बिगत एक वर्षमा दिगंगत हुनु हुने संघका आजीवन सदस्यहरुप्रति श्रद्धान्जली अर्पण गर्दै एक मिनेट मौन धारण गरिएको थियो । सो एक वर्षमा दिगंगत हुनु हुने नेपाल नेत्रज्योति संघका आजीवन सदस्यहरु निम्नानुसार भएको जानकारी पनि सभामा गराइएको थियो ।

जसमा :

क) बैतडी शाखा

१. बलदेव अवस्थी
२. पदम सिंह बिष्ट
३. लाल सिंह रावल

ख) सर्लाही शाखा

१. रत्न संजितकार
२. चरित्र बहादुर प्रधान

ग) कालिकोट शाखा

१. अनिपाल अधिकारी
२. नैला सिंह बोहोरा

घ) बाँके शाखा

१. नर्वदा शर्मा खनाल
२. सुरेन्द्रनाथ टण्डन

ङ) दाङ्ग शाखा

१. ओम नारायण जोशी

च) धनकुटा शाखा

१. उपेन्द्र पोखरेल
२. धर्म अधिकारी
३. ठेगनाथ घिमिरे

छ) चितवन शाखा

१. सुर्य बहादुर मास्के
२. इन्द्रलाल पिया
३. कृष्ण बन्धु पिया
४. मुक्तिलाल चुके
५. सुर्य कुमार पिया (भाइचा)

ज) रुपन्देही शाखा

१. निधानचन्द्र श्रेष्ठ

झ) जुम्ला शाखा

१. डम्बर बहादुर श्रेष्ठ

ञ) रुकुम पश्चिम शाखा

१. पतिराम बोहोरा

ट) मुगु शाखा

१. कल्याण बहादुर रोकाया

ठ) इलाम शाखा

१. तीर्थ गुरुङ्ग

परिशिष्ट-६ निर्वाचनसम्बन्धी विवरण

निर्वाचन प्रक्रिया प्रारम्भ

संघको विधानको धारा ३७ को उपधारा ६ अनुसार केन्द्रीय कार्यसमितिको निर्वाचनका लागि निम्नानुसारको निर्वाचन कार्यक्रमको सूचना प्रकाशन गरी निर्वाचन कार्यक्रम प्रारम्भ भयो ।

निर्वाचन कार्यक्रमको सूचना

यस संघको विधान अनुरूप अध्यक्ष पद -१ सदस्य पद संख्या १४ जना मध्येबाट निर्वाचित हुने महिला सदस्य न्यूनतम संख्या -२ अन्य बाँकी सदस्य संख्या -१२ पदको केन्द्रीय कार्यसमितिको निर्वाचन प्रयोजनको लागी निम्नानुसारको निर्वाचन कार्यक्रमको सूचना प्रकाशित गरिएको छ :

द्रष्टव्यः

क्र.सं	कार्यक्रम	मिति	समय	स्थान
१.	मतदाता नामावली प्रकाशन गर्ने	२०७६/७/२२	११.३० बजे	
२.	मतदाता नामावली उपर दावी विरोध	२०७६/७/२२	२.३० बजे	ऐजेन
३.	मतदाता नामावलीमा छानवीन तथा निर्णय	२०७६/७/२२	४.०० बजे पछि	ऐजेन
४.	अन्तिम मतदाता नामावली प्रकाशन गर्ने	२०७६/७/२२	४.१५ बजे	ऐजेन
५.	उम्मेदवारले मनोनयनपत्र दर्ता गर्ने	२०७६/७/२३	९.३० बजे देखी १०.३० बजे सम्म	ऐजेन
६.	मनोनयनपत्र दर्ता भएका उम्मेदवारको नामावली प्रकाशन गर्ने	२०७६/७/२३	११.०० बजे	ऐजेन
७.	उम्मेदवारको नामावलीमा दावी विरोध गर्न सक्ने	२०७६/७/२३	१२.०० बजे सम्म	ऐजेन
८.	उम्मेदवारको मनोनयनपत्रको जाँच र उजुरी उपरको निर्णय	२०७६/७/२३	१२.३० बजे पछि	ऐजेन
९.	उम्मेदवारले आफ्नो नाम फिर्ता लिन सक्ने	२०७६/७/२३	२.०० बजे सम्म	ऐजेन
१०.	उम्मेदवारको अन्तिम नामावली प्रकाशन गर्ने	२०७६/७/२३	२.१५ बजे	ऐजेन
११.	मतदान गर्ने समय	२०७६/७/२३	सभामा जानकारी गराईने ।	
१२.	मत गणना गर्ने	२०७६/७/२३	मतदान समाप्त पछि	ऐजेन
१३.	निर्वाचन परिणाम घोषणा गर्ने	२०७६/७/२३	मत गणना समाप्त पछि	ऐजेन

- १) मतदानमा स्वयं उपस्थित भई मतदान गर्नु पर्नेछ ।
- २) मनोनयनपत्र आफै उपस्थित भई वा प्रतिनिधि मार्फत दर्ता गर्न सकिनेछ ।
- ३) मनोनयनपत्र पनि आफै उपस्थित भई वा प्रतिनिधि मार्फत फिर्ता लिन सकिनेछ छ । प्रतिनिधि नियुक्ति फारम निर्वाचन कार्यालयबाट लिन सकिनेछ ।
- ४) निर्वाचन सम्बन्धि अन्य जानकारी संघको केन्द्रीय कार्यालयबाट प्राप्त गर्न सकिनेछ ।
- ५) उम्मेदवारको मनोनयन पत्रसाथ अध्यक्ष पदको लागि रु. १०,०००/- (अक्षरूपी दस हजार मात्र) र सदस्य पदको लागि रु. ५,०००/- (अक्षरूपी पाँच हजार मात्र) उम्मेदवार दस्तुर बुझाउनुपर्नेछ उक्त दस्तुर फिर्ता हुने छैन ।

यूवराज भण्डारी
निर्वाचन अधिकृत

मनोनयनपत्र दाखिला गर्ने निर्धारित समयावधीमा कुल १४ जना सदस्यको लागि २८ जना र महिला सदस्य पद दुईको लागि चार जना गरी जम्मा ३२ जनाको मनोनयनपत्र दाखिला भएको थियो ।

मनोनयनपत्र फिर्ता गर्ने निर्धारित समयावधीमा सदस्य पदका लागि चौध जना र महिला सदस्य पदका लागि दुई जना गरी जम्मा १६ जनाले आफ्नो मनोनयनपत्र फिर्तालिनु भएको थियो ।

यसरी मनोनयन फिर्ता भएपछि नेपाल नेत्रज्योति संघका लागि आवश्यक अध्यक्ष लगायत सबै सदस्य पदमा निर्बिरोध निर्वाचन सम्पन्न भएको जानकारी निर्वाचन अधिकृत श्री युवराज भण्डारीले सभा समक्ष जानकारी गराउनु भएको थियो ।

निर्वाचन परिणाम र सपथ ग्रहण

नेपाल नेत्रज्योति संघ, त्रिपुरेश्वर, काठमाण्डौ
२०७६ कार्तिक २३ गते भएको केन्द्रीय कार्यसमितिको

निर्वाचन परिणाम

संघको विधान अनुरूप अध्यक्ष पद -१ सदस्य पद संख्या १४ जना सदस्यहरु मध्येबाट निर्वाचित हुने महिला सदस्य न्यूनतम संख्या -२ अन्य बाँकी सदस्य संख्या -१२ पदको केन्द्रीय कार्यसमितिको निर्वाचनको लागि प्रकाशित निर्वाचन सूचना बमोजिम तपसीलका पदमा निर्विरोध निर्वाचित भएको हुनाले यो निर्वाचन परिणाम घोषणा गरिएको छ ।

अध्यक्ष पद संख्या १

१. डा. चेताराज पन्त निर्विरोध

सदस्य पद संख्या १२

१. कृष्णकुमार गिरी	निर्विरोध
२. द्रोणप्रसाद गुरागाई	निर्विरोध
३. बिष्णुदत्त जोशी	निर्विरोध
४. धन बहादुर बस्नेत	निर्विरोध
५. भरतबहादुर चन्द	निर्विरोध
६. प्रा.डा.घनश्याम भट्टराई	निर्विरोध
७. श्यामकुमार पोखरेल	निर्विरोध
८. चिजकुमार मास्के	निर्विरोध
९. हरिप्रसाद शर्मा	निर्विरोध
१०. भागवत राउत	निर्विरोध
११. डा गोपाल प्रसाद पोखरेल	निर्विरोध
१२. डा. नन्द श्रेष्ठ	निर्विरोध

महिला सदस्य पद संख्या २

१. मञ्जु कण्डेल	निर्विरोध
२. भगवती शर्मा	निर्विरोध

मनोनित ४

१. श्री पदम नारायण चौधरी	मनोनित
२. श्री युद्धध्वज सापकोटा	मनोनित
३. श्री अस्मिका राई	मनोनित
४.	.....

यूवराज भण्डारी
निर्वाचन अधिकृत